

Drie vragen voor je.

Kan ik de bso van Hugo van gisteren bijvoorbeeld verplaatsen naar volgende week maandag, 28maart?

Zou ik de psz van lex van vandaag kunnen verplaatsen naar deze vrijdag, 25maart?

Volgende week donderdag haal ik hugo eerder van school. Die dag heb ik geen bso nodig. Kan ik die alvast verplaatsen naar 4april?

Babygroepen

Werkplan Tuimeltjes / Stampertjes

Inleiding

Dit pedagogisch werkplan beschrijft hoe wij werken op onze babygroepen Tuimeltjes en Stampertjes. Dit werkplan is een extra document naast ons pedagogisch beleidsplan, waarin onder andere onze algemene inzichten, visie, missie, kernwaarden worden beschreven. In dit werkplan beschrijven we specifiek hoe wij werken op deze groepen.

In dit document wordt

- Gesproken over de ‘verzorger’, waar de ‘wettelijk vertegenwoordiger’ van het kind wordt bedoeld. Meestal zijn dit de ouders, echter niet alle verzorgers zijn officieel de wettelijke ouders. Soms wordt over ‘ouder’ gesproken, omdat in het totaalbeeld het woord ‘ouder’ beter past (oudercommissie).
- Standaard gesproken in de mannelijke vorm, waar dit ook de vrouwelijke kan zijn.

Het pedagogisch klimaat op onze groepen wordt gekenmerkt door onze kernwaarden. Bij het werken vanuit die kernwaarden wordt er vormgegeven aan onze pedagogische visie. De vier pedagogische basisdoelen zoals die beschreven zijn in de Wet Kinderopvang vormen het uitgangspunt. Op welke manier we daar inhoudelijk vorm aan geven wordt per leeftijdsgroep beschreven in de apart pedagogisch werkplannen.

De vier pedagogische basisdoelen:

- **Het aanbieden van een gevoel van emotionele veiligheid**
Het op een sensitieve en responsieve manier met kinderen omgaan, waarbij respect voor de autonomie van de kinderen wordt getoond en grenzen worden gesteld aan, .. en structuur wordt geboden voor het gedrag van kinderen, zodat de kinderen zich emotioneel en veilig kunnen voelen.
- **Het aanbieden van de gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competentie**
Het spelenderwijze uitdagen van kinderen in de ontwikkeling van hun motorische, cognitieve, taalvaardige en creatieve vaardigheden, teneinde kinderen in staat te stellen in een veranderende omgeving te functioneren.
- **Het aanbieden van de gelegenheid tot het ontwikkelen van de sociale competentie**
Het begeleiden van de kinderen in hun interacties, waarbij ze spelenderwijze sociale kennis en vaardigheden wordt bijgebracht, om ze in staat te stellen om zelfstandig relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden.
- **Het aanbieden van de kans zich waarden en normen eigen te maken**
De kinderen stimuleren we om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving met het oog op een respectvolle omgang met anderen in de maatschappij.

Wij hebben twee babygroepen. De “Tuimeltjes” en de “Stampertjes” Per dag zijn er per groep maximaal 9 kinderen aanwezig tussen de 0-2 jaar op maximaal 3 conform de CAO-kinderopvang geschoolde pedagogisch medewerkers. Onderstaande werkplan is algemeen geldend voor alle babygroepen.

Inhoudsopgave

INLEIDING	2
INHOUDSOPGAVE	3
HOOFDSTUK 1: DOELSTELLING EN PRAKTIJKVERTALING VISIE BABYGROEPEN	4
1.1 DOELSTELLING	4
1.2 PRAKTIJK VERTALING VISIE	4
HOOFDSTUK 2: KINDEREN LATEN GROEIEN IN	6
2.1. EMOTIONELE VEILIGHEID	6
2.1.1 <i>Sensitieve responsiviteit</i>	6
2.1.2 <i>Structuur en voorspelbaarheid</i>	7
2.1.3 <i>Respect voor de autonomie</i>	8
2.1.4 <i>Praten en uitleggen</i>	8
2.1.5 <i>Vaste gezichten</i>	9
2.1.6 <i>Mentorschap</i>	9
2.1.7 <i>Wennen</i>	10
2.2 PERSOONLIJKE ONTWIKKELING	11
2.2.1 <i>Baby's en dreumesen: de ontwikkeling</i>	11
2.2.2 <i>Activiteiten</i>	11
2.2.3 <i>Motorische vaardigheden</i>	12
2.2.4 <i>Creatieve vaardigheden</i>	13
2.2.5 <i>Cognitieve vaardigheden</i>	14
2.2.6 <i>Taalvaardigheden</i>	15
2.2.7 <i>Ontwikkelingsstimulering</i>	15
2.3 DE SOCIALE ONTWIKKELING.....	17
2.3.1 <i>Samenspel</i>	18
2.3.2 <i>Conflicten in het samenspel</i>	19
2.3.3 <i>Interactie kinderen onderling stimuleren</i>	19
2.4 WAARDEN EN NORMEN	21
2.5 RITUELEN EN REGELS VAN DE BABYGROEP	21
2.5.1 <i>Algemeen</i>	21
2.5.2 <i>Verschoenen / verschoon ruimte</i>	22
2.5.3 <i>Eten en drinken</i>	22
2.5.4 <i>Slaapbeleid</i>	22
2.5.5 <i>Buitenspelen</i>	23
2.6 WAARNEMEN VAN DE ONTWIKKELING	23
2.6.1 <i>Observeren en oudergesprekken</i>	23
2.6.2 <i>Omgang met bijzonderheden in de ontwikkeling</i>	24
HOOFDSTUK 3: THUIZBIJ INFORMATIE VOOR OUDER EN KIND	25
3.1 STAMGROEPEN	25
3.1.1 <i>Stamgroep</i>	25
3.1.2 <i>Verlaten van de basisgroep</i>	26
3.1.3 <i>Samenvoegen</i>	27
3.2 DAGINDELING.....	28
3.2.1 <i>Dagindeling Babygroepen</i>	28
3.2.2 <i>Halen / brengen</i>	28
HOOFDSTUK 4: WET KINDEROPVANG	29
4.1 DRIE UURS REGELING.....	29
4.2 BEROEPSKRACHT KIND RATIO.....	29

Hoofdstuk 1: doelstelling en praktijkvertaling visie babygroepen

1.1 Doelstelling

De babygroepen zien wij niet alleen als een belangrijke voorziening voor verzorgers die werken of studeren maar ook als een plek waar kinderen zich verder kunnen ontwikkelen. Het is ons doel om kinderopvang te bieden waarbij de kinderen de mogelijkheid krijgen zich te ontwikkelen tot evenwichtige mensen die hun talenten onderkennen en benutten, met daarbij respect voor andere mensen. Onderdak, zorg, bescherming, gezelligheid en persoonlijke aandacht voor ieder kind staat centraal in de opvang. Dit doen wij door te kijken naar de individuele mogelijkheden en behoeften van ieder kind. Wij stimuleren de kinderen om spelenderwijs te leren in de vorm van activiteiten en vrij spel momenten waarbij plezier voor het kind het belangrijkste uitgangspunt is.

De opvang is een verlengstuk van de belangrijkste leefomgeving, namelijk thuis. Het is voor ons dan ook belangrijk een omgeving te creëren waarin kinderen zich thuis voelen, een omgeving die inspeelt op hun ontwikkeling en hun de mogelijkheid geeft zich vrij te voelen en te bewegen.

Op de opvang vinden de kinderen vaste pedagogisch medewerkers die ze goed kennen en die met een grote mate van toewijding en zorg openstaan om uw kind een zo fijn mogelijke tijd binnen ons kinderdagverblijf te bieden.

1.2 Praktijk vertaling visie

Visie

Zoals in ons pedagogisch beleidsplan staat beschreven werken wij volgens de volgende visie

“Kinderopvang waarbij veiligheid, ontwikkeling, respect en het ‘thuisgevoel’ voor het kind en de verzorger centraal staan”

In dit hoofdstuk zal worden beschreven hoe wij hier in de praktijk vorm aan geven binnen onze babygroepen. Dit doen wij door in te gaan op de vaardigheden en kernwaarden die hierbij voor ons van belang zijn.

Kinderen groeien op in een voortdurend veranderende samenleving. En de kwaliteiten en vaardigheden die kinderen in de toekomst nodig hebben, veranderen mee. Onze pedagogisch medewerkers proberen kinderen vaardigheden te laten ontplooien die ze later nodig hebben. Zoals:

- **Communiceren:** Kinderen maken kennis met communicatie doordat de pedagogisch medewerkers veel tegen de kinderen praten en altijd reageren op hun vormen van contact maken.
- **Creativiteit:** Kinderen krijgen de mogelijkheid om nieuwe dingen te leren en creëren.
- **Zelfstandigheid:** Op de babygroepen krijgen kinderen de ruimte om dingen zelf te proberen denk hierbij aan omrollen of speelgoed pakken.
- **Sociaal contact:** Onze pedagogisch medewerkers geven kinderen de mogelijkheid om spelenderwijs in contact te komen met andere kinderen.
- **Sociale en culturele vaardigheden:** Kinderen maken kennis met de reguliere normen en waarden van onze samenleving.
- **Zelfvertrouwen:** Onze pedagogisch medewerkers bieden de kinderen van de babygroep een veilige en vertrouwde omgeving waarbinnen zij zich veilig voelen om tot ontwikkelen te komen.

De kinderen kunnen dit spelend en onderzoekend ontdekken. Wij bieden de ruimte om hun eigen talenten te ontwikkelen en de mogelijkheid om hun nieuwsgierigheid te bevredigen. We spelen in op zaken waar kinderen plezier aan beleven, door kinderen aan te sporen en uit te dagen. We stimuleren hen om niet op te geven en het zelf te doen.

We geven ze de vrijheid zodat ze zich prettig en vrij voelen om zich te uiten en zich te ontwikkelen om verschillende vlakken. Kinderen mogen in vrijheid beslissen wat ze willen doen (autonomie), zolang het past binnen de mogelijkheden. Onze pedagogisch medewerkers zijn sensitief en spelen goed in op de signalen die de kinderen aangeven. De kinderen maken een individuele ontdekkingstocht en nemen al

hun ervaringen mee op weg naar volwassenheid. Wij geven ze spelenderwijze de ruimte voor hun ontwikkeling bieden ze houvast, normen en waarden.

Voor kinderen op de babygroep is het gevoel van veiligheid van groot belang. Onze medewerkers streven ernaar ieder kind een fijne opvang tijd te bieden en de kans te geven nieuwe dingen uit te proberen en zich daardoor op een speelse manier te ontwikkelen.

KERNWAARDEN IN DE PRAKTIJK OP DE BABYGROEPEN

Om onze visie een duidelijk kader te geven handelen wij tevens door gebruik te maken van de 5 kernwaarden die verankerd zijn in alles wat we doen en wat de dagelijks waar willen maken.

Kernwaarde 1: Thuisgevoel

Binnen ons KDV zorgen wij ervoor dat kinderen zich thuis voelen door allereerst een gezellige, sfeervolle groepsruimte te creëren. Onze ruimtes zijn ingedeeld in hoeken en er hangen altijd knutselwerkjes van de kinderen aan de muur. Verder vinden we het belangrijk om steeds te kijken naar de behoefte van de kinderen in hoe wij de ruimte indelen en inrichten. Verder zorgen wij ervoor dat er op een persoonlijke, open en eerlijke manier met elkaar omgegaan wordt en het kind de ruimte krijgt om zichzelf te zijn.

Kernwaarde 2: Veiligheid

Wij zien het gevoel van veiligheid als basis voor het kind om zich van daaruit verder te kunnen ontwikkelen. Dit bieden wij binnen ons KDV door allereerst onze ruimtes op een veilige manier in te richten zodat kinderen zonder gevaar kunnen spelen. Verder zorgen onze pedagogisch medewerkers voor een veilige sfeer op de groep binnen de sociale omgang. Dit doen zij door de kinderen op een rustige manier kennis met elkaar te laten maken, zorg te dragen voor groep verbindende activiteiten zoals samen een boekje lezen, verschillen tussen kinderen erkennen en positieve interacties tussen kinderen te stimuleren en te waarderen.

Kernwaarde 3: Geborgenheid

Wij hanteren de waarde geborgenheid binnen ons KDV door de kleinschaligheid, de persoonlijke aandacht en stabiliteit voor de geborgenheid zoals thuis, waarbij het kind de ruimte krijgt om zijn eigen mogelijkheden te ontplooiën.

Kernwaarde 4: Ontwikkeling

Binnen ons KDV mogen kinderen zich spelenderwijs en in hun eigen tempo ontwikkelen. Wij kijken binnen de ontwikkelingsstimulering naar wat het kind nodig heeft en spelen daarop in. Onze pedagogisch medewerkers zijn zich ervan bewust dat kinderen op verschillende manieren kunnen leren. Zo maken wij in ons materialen en activiteiten aanbod een bewuste afweging tussen: leren door zelf uit proberen, leren door na te doen, leren door samen te werken en leren door herhaling. Met als doel kinderen zo optimaal mogelijk stimuleren in hun ontwikkeling.

Kernwaarde 5: Respect

Binnen ons handelen vinden wij het belangrijk om kinderen respectvol te behandelen. Dit houdt in dat wij kinderen waarderen zoals zij zijn en hen als gelijkwaardige zien. Wij kijken hierbij naar de behoeften van het kind en zijn sensitief op de signalen die het kind afgeeft. Door een respectvolle benadering naar het kind geloven wij dat het kind ook eerder geneigd is om de pedagogisch medewerker op een respectvolle manier te benaderen. Verder vinden wij het ook belangrijk om een zelfde soort relatie met de verzorgers van het kind te hebben zodat diegene de ruimte voelt om alles te kunnen vragen/opmerken aan de pedagogisch medewerkers.

Hoofdstuk 2: Kinderen laten groeien in

2.1. Emotionele veiligheid

Wij zijn van mening dat kinderen zich emotioneel veilig en geborgen dienen te voelen, alvorens zij zich kunnen ontwikkelen. Een belangrijk aspect bij het bieden van emotionele veiligheid is de algehele houding van de pedagogisch medewerkers. Kernpunten in deze houding zijn voor ons: acceptatie, zorgen voor een veilige omgeving, structuur bieden en het uitstralen van warmte en openheid naar de kinderen. Thuibij streeft ernaar de thuissituatie zo veel mogelijk na te bootsen en tegelijkertijd iets extra's te bieden voor de ontwikkeling van het kind. De rol van de pedagogisch medewerk(st)ers bij Thuibij is dan ook om het kind binnen het leefklimaat en de opvoeding zo veel mogelijk thuis te laten voelen. Zij houden goed in de gaten dat elk kind zich prettig voelt en op haar/zijn eigen manier mag en kan ontwikkelen, door op een sensitieve en responsieve manier met de kinderen om te gaan. Dit doen zij onder ander door voor elk kind een passend leefklimaat te creëren waardoor hij of zij zich veilig kan voelen en optimaal kan ontwikkelen. De emotionele veiligheid wordt tevens vormgegeven door te zorgen voor structuur en de nodige verzorging. Daarnaast zorgen de pedagogisch medewerkers voor duidelijkheid en geborgenheid naar de kinderen toe en zijn bezig met het vertrouwen van de kinderen te winnen en vast te houden. Om de emotionele veiligheid van de kinderen zo optimaal mogelijk te blijven waarborgen houdt Thuibij een strikte werkwijze aan als het gaat om het waarborgen van de vaste pedagogisch medewerkers op de verschillende stamgroepen. Zo krijgen de kinderen de kans om zich te hechten aan de vaste pedagogisch medewerkers van hun stamgroep.

Daarnaast benaderen de pedagogisch medewerkers de kinderen vanuit een zestal interactievaardigheden: sensitieve responsiviteit, structuur en voorspelbaarheid, respect voor de autonomie, praten en uitleggen. Ontwikkelingsstimulering en het begeleiden van interacties. Deze vaardigheden zijn van groot belang, gezien deze invloed hebben op de ontwikkeling en het welzijn van de kinderen. Hieronder zijn de eerste 4 interactievaardigheden benoemt. Het begeleiden van interacties en ontwikkelingsstimulering zijn terug te vinden bij de hoofdstukken "Persoonlijke ontwikkeling" en "Sociale ontwikkeling".

De belangrijkste kernwaarden bij het aanbieden van een gevoel van emotionele veiligheid zijn 'thuisgevoel, veiligheid en geborgenheid'.

2.1.1 Sensitieve responsiviteit

Binnen sensitieve responsiviteit staan liefde en begrip centraal. Met deze interactievaardigheid bedoelen we dat pedagogisch medewerkers liefde uitstralen, en ondersteunend en begripvol aanwezig zijn als veilige haven voor het kind. Zij hebben oog voor het welzijn van de kinderen en de signalen die zij afgeven, en reageren hier tijdig en op adequate wijze op. Dat betekent dat een kind waardering krijgt, een sociale beloning in de vorm van een knuffel, een glimlach of een aai over het hoofd. Hierdoor voelt het kind zich begrepen, geaccepteerd en veilig. En zal het een positief zelfbeeld ontwikkelen. Als kinderopvang vinden wij het belangrijk dat er echt geluisterd wordt naar de kinderen en op een goede manier met hen gecommuniceerd wordt. Op deze manier bouwen we een vertrouwde relatie op met de kinderen. Bij Thuibij benaderen wij kinderen vanuit sensitieve responsiviteit op de volgende manieren:

- De pedagogisch medewerker zorgt voor voldoende tijd en kansen om alle kinderen te leren kennen.
- De pedagogisch medewerker maakt oogcontact en wacht de reactie van een kind af voordat ze reageert.
- Pedagogisch medewerkers begroeten elk individueel kind wanneer het binnenkomt of wij het kind van school ophalen en noemt de kinderen regelmatig bij naam. Daarnaast onderneemt de pedagogisch medewerker gedurende de dag diverse contactinitiatieven.
- Pedagogisch medewerkers zijn tijdens vrij spel en activiteiten altijd toegankelijk. Dit uit zich doordat pedagogisch medewerkers altijd contact met alle kinderen van de groep houden, door rustig rond te kijken en zo nodig te reageren op signalen van kinderen.
- De pedagogisch medewerkers hebben gedurende de hele dag een observerende houding, zij zien elk individueel kind en houden overzicht over de groep. Als een kind een signaal afgeeft, in mimiek, woorden of lichaamshouding reageren zij hierop door met het kind te praten en eventueel emoties te benoemen maar ook door een knuffel of ander lichamenlijk contact te bieden als het kind hier behoefte aan heeft.

- De pedagogisch medewerker laat een sensitieve lichaamstaal zien door; zoveel mogelijk op kind hoogte te zitten, vriendelijke de groep rond te kijken, te lachen naar kinderen en een open houding aan te nemen.
- De pedagogisch medewerker observeert regelmatig het welbevinden van de kinderen.
- Gedurende de dag verdeelt de pedagogisch medewerker haar aandacht onder de kinderen goed en zorgt zij ervoor dat alle kinderen regelmatig individuele aandacht krijgen.
- Gevoelens van een kind mogen er zijn. Dit uit zich op verschillende manieren zoals: Een kind dat getroost wordt als het verdrietig is, een kind dat de ruimte krijgt om boos te zijn.
- Als pedagogisch medewerkers bij de kinderen weglopen, om bijvoorbeeld iets te pakken, dan benoemen zij aan de kinderen wat zij gaan doen alvorens zij van de kinderen / groep weglopen. *"Ik ga even een flesje pakken ik kom zo terug."*
- Bij Thuibij proberen wij de emoties van de kinderen zoveel mogelijk te benoemen. Zoals: *"Ik zie dat je verdrietig bent."* Of *"Wat kijk je trots!"* Op deze manier merken kinderen dat de pedagogisch medewerkers ze zien. Daarnaast leert het hen woorden geven aan hun gevoel wat de taalontwikkeling en het verwerken van het gevoel bevordert.
- Pedagogisch medewerkers spreken op een rustige toon met de kinderen en maken hierbij altijd oogcontact en zitten zo nodig op kindhoogte. Daarnaast laat de pedagogisch medewerker de kinderen merken dat er naar ze geluisterd wordt door zowel verbaal als non-verbaal te reageren op wat het kind zegt. Concreet wordt dit gedaan door in gesprek met het kind door te vragen, het verhaal samen te vatten, iets te herhalen, te knikken met het hoofd of soms te reageren met een toestemmend geluid. Het uitgangspunt is actief te luisteren om op deze manier het kind te stimuleren vrij te vertellen over zijn belevenissen.
- De pedagogisch medewerker geeft regelmatig een concreet compliment aan individuele kinderen, daarbij noemt zij de kinderen bij eigen naam. *"Wat doe jij goed je best om te rollen Arthur!"*
- De pedagogisch medewerker benoemt wat ze doet, wat de kinderen doen en wat er om hen heen gebeurt. Op deze manier zorgt de pedagogisch medewerker voor een zekere mate van voorspelbaarheid en laat de kinderen weten dat ze opgemerkt worden en er dus mogen zijn. *"Ik ga nu even Sarah naar bed brengen daarna gaan de andere kinderen aan tafel om te eten."* of *"Ik zie dat je schrikt van het geluid van het bakje waar Isac mee op de grond tikt."*

2.1.2 Structuur en voorspelbaarheid

Elk kind gedijt het best in een omgeving die duidelijke rituelen, structuur en grenzen heeft, omdat hij zich daar veilig en geborgen voelt. Bij een duidelijke structuur en voorspelbaarheid kunnen kinderen zich voorbereiden op wat komen gaat, doordat zij weten waar zij aan toe zijn. Regels en grenzen bieden kinderen daarnaast duidelijkheid in wat er van hen verwacht wordt. Hiervoor is het van belang dat elke PM'er dezelfde regels hanteert. Dit alles zorgt niet alleen voor rust maar ook voor emotionele veiligheid. Vanuit deze emotionele veiligheid kunnen kinderen zich volop storten op het verkennen van hun omgeving. Bij kinderopvang Thuibij bieden wij kinderen structuur en grenzen aan op de volgende manier:

- De pedagogisch medewerker is ten alle tijden het voorbeeld voor kinderen. In haar communicatie en omgang met kinderen, ouders en collega's laat zij dan ook voorbeeldgedrag zien
- Op de verschillende groepen binnen het kinderdagverblijf werken vaste pedagogisch medewerkers. Bij ziekte en/of verlof is er, afhankelijk van, de groepsgrootte in ieder geval 1 vaste pedagogisch medewerker aanwezig.
- De pedagogisch medewerker zorgt voor herkenbare stappen bij situaties en overgangssituaties. Zo wordt er bijvoorbeeld voor het eetmoment altijd het "Eet smakelijk" liedje gezongen.
- De pedagogisch medewerkers geven zoveel mogelijk positieve gedragsaanwijzingen. Dit betekent dat er zo min mogelijk 'nee' tegen het kind wordt gezegd. Op eerste plaats wordt positief gedrag benoemt en geprezen. Indien het kind de regels binnen Thuibij even uit het oog verliest is dit in veel gevallen minimaal ongewenst gedrag. De pedagogisch medewerker gaat in gesprek met het kind op het taalniveau dat voor het kind haalbaar is. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het stellen van open vragen of gesloten vragen afhankelijk van de leeftijd van het kind. Waarbij het kind de kans krijgt op zijn eigen gedrag te reflecteren en zelf met een oplossing of het gewenste gedrag naar voren te komen.
- Op de groep gelden een aantal groepsregels zoals "Wij lopen op de groep" en "Wij doen voorzichtig met elkaar". Op de babygroepen werken wij bewust met korte en niet al te veel regels zodat kinderen deze makkelijker kunnen begrijpen en naleven.

- De pedagogisch medewerker grijpt tijdig in bij het overtreden van de afgesproken regels. Denk hierbij aan: een ik-boodschap geven, waarschuwen of non-verbale reactie geven op het negatieve gedrag. *"Ik zie dat je rent, op de groep mag je lopen."*
- Wij zorgen ervoor dat er gedurende de dag een bewuste balans is tussen rust momenten en momenten met activiteit en meer prikkels. Op deze manier worden baby's niet overprikkeld maar krijgen zij wel voldoende uitdaging en indrukken gedurende de dag.
- Er wordt gedurende de opvang gewerkt volgens het ritme van het kind. Hierdoor zorgen wij ervoor dat ieder kind voldoende eet, slaapt en op tijd verschoont wordt. Als baby's wat ouder worden werken we langzaam toe naar het dagritme van de peutergroep.

2.1.3 Respect voor de autonomie

Bij Thuibij mag elk kind zichzelf zijn, het mag groeien in wie hij is, met zijn eigen karakter, talenten en voorkeuren. Door kinderen aan te spreken op hun individualiteit en zelfstandigheid, krijgen kinderen de kans om dingen zelfstandig uit te proberen, initiatief te nemen, mee te denken en keuzes te maken. Hierdoor voelen kinderen zich gezien en gehoord als een eigen persoon en ontwikkelen verantwoordelijkheidsgevoel. Thuibij tonen wij respect voor de autonomie van de kinderen door:

- De pedagogisch medewerker zoekt een respectvolle manier van omgaan met de eigenheid van ieder kind. Ieder kind mag zichzelf zijn en krijgt de kans om zich op zijn eigen manier en in eigen tempo te ontwikkelen. De pedagogisch medewerker kijkt wat het kind nodig heeft en speelt hier zo goed mogelijk op in.
- De pedagogisch medewerker geeft het kind de ruimte om zijn eigen gang te gaan en zijn eigen keuze te maken. Denk hierbij aan; waar ga ik spelen, aan welke activiteit ga ik meedoen, welk fruit pak ik van het bord etc.
- De pedagogisch medewerkers geven de kinderen de tijd om zelf iets uit te proberen. Ook als het niet direct lukt, de pedagogisch medewerkers stimuleren dan het kind en helpen door middel van praten met en uitleggen aan het kind. *"Ik zie dat je de bijtring probeert te pakken, strek je arm maar dan kun je hem pakken."* Hierbij kan de pedagogisch medewerker de beweging ook voordoen aan het kind.
- De pedagogisch medewerkers stimuleren de kinderen zoveel mogelijk zelf te doen, denk hierbij bij de jonge kinderen aan kinderen mogen zelf hun gezicht proberen schoon te maken met het washandje.
- De pedagogisch medewerker respecteert grenzen die het kind aangeeft. Als een kind bijvoorbeeld geen behoefte heeft om te knuffelen of om op schoot te zitten dan respecteert de pedagogisch medewerker dit.
- De pedagogisch medewerker kondigt het aan als zij een kind gaat oppakken of aanraken. *"Ik ga je optillen want dan krijg je een nieuwe luier."*
- De pedagogisch medewerker toont geduld als het kind zelf iets wilt proberen en zal nabij het kind zijn om eventueel hulp te bieden. Bijvoorbeeld als het kind wil rollen, zitten of staan.
- De pedagogisch medewerker spreekt waardering en erkenning uit voor eigen initiatieven, van de kinderen en volgt deze initiatieven wanneer dit mogelijk is. *"Wat knap dat jij zelf de bal gepakt hebt! Zullen we gaan rollen met de bal?"*
- De pedagogisch medewerker geeft kinderen de ruimte om met speelgoed of materiaal te experimenteren en zelf op onderzoek te gaan op een veilige manier. Denk hierbij aan het aanbieden van ander materiaal waar het kind mee kan spelen zoals wc-rolletjes of kranten.

2.1.4 Praten en uitleggen

De pedagogisch medewerkers communiceren voortdurend met de kinderen waarin zij hen voorzien van uitleg en het handelen van zowel henzelf als dat van de kinderen benoemen. Op deze manier worden de omgeving en gebeurtenissen die zich hierin afspelen voorspelbaar voor de kinderen. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is dat de interactie tussen de pedagogisch medewerkers en kinderen gelijkwaardig is en dat de pedagogisch medewerker met de kinderen praat en niet tegen de kinderen. Bij Thuibij wordt deze interactievaardigheid concreet toegepast in de praktijk op de volgende manieren:

- De pedagogisch medewerker praat in correct Nederlands.
- De pedagogisch medewerker reageert op de contactinitiatieven van kinderen en gaat hierop in door een gesprek met het kind aan te gaan. *"Kijk je naar de bomen die je buiten ziet? Zal ik je even optillen zodat je de bomen kunt zien?"*

- De pedagogisch medewerkers luisteren oprecht naar de kinderen, zij laten zien dat ze de kinderen hebben gehoord door non-verbale en verbale communicatie en komen altijd met een reactie, door bijvoorbeeld door te vragen, antwoord te geven op een vraag of het verhaal samen te vatten. Kortom de pedagogisch medewerkers voeren echten gesprekken met kinderen. *"Ik zie dat je naar het flesje kijkt, die is voor jou! Zal ik vast je slabber omdoen zodat we hem kunnen drinken?"*
- De pedagogisch medewerker stemt inhoud en taal af op de interesse en het ontwikkelingsniveau van het kind.
- De pedagogisch medewerker moedigt het kind aan om gedachtes, ideeën en gevoelens te verwoorden. Daarnaast helpt de pedagogisch medewerker de kinderen om hun verhaal te vertellen. Hierbij heeft zij oog voor de taalontwikkeling. *"Wijs je naar de bal? Wil je de bal graag pakken?"*
- De pedagogisch medewerker benoemt al haar handelingen aan de kinderen. Zij vertelt de kinderen wat zij doet maar geeft ook vooraf aan wanneer zij iets van plan is om te gaan doen. Indien de situatie het toelaat wacht zij eerst de reactie van het kind af. Dit kunnen kleine verklaringen zijn zoals; *"ik ga even fruit snijden"* tot verklaringen die iets zeggen waarom kinderen iets moeten doen zoals; *"wij gaan met zijn allen opruimen zodat we daarna aan tafel fruit kunnen eten."*
- De pedagogisch medewerker maakt gebruik van haar communicatieve vaardigheden waardoor er succesvol gecommuniceerd kan worden. Zoals: oogcontact, stemgebruik, woordkeuze en lichaamstaal.
- De pedagogisch medewerker gebruikt taal op een speelse manier door bijvoorbeeld liedjes te zingen en voor te lezen.
- De pedagogisch medewerker creëert een rijke talige omgeving door bijvoorbeeld gebruik te maken van knutselwerkjes op de muren en raamschilderingen.

2.1.5 Vaste gezichten

Bij Thuibij wordt een vertrouwde omgeving gecreëerd door dat de kinderen onder andere een vaste groepsruimte en stamgroep hebben. We werken met een klein vast team van medewerkers, waarbij de medewerkers vast op de groepen staan ingedeeld. Hierdoor krijgen de kinderen steeds dezelfde vertrouwde gezichten te zien. Om de continuïteit voor de kinderen te waarborgen, zorgen wij ervoor dat er dagelijks minimaal één van de vaste pedagogisch medewerkers op de groep van het kind werkzaam is. Als twee groepen worden samengevoegd, blijven we voldoen aan het wettelijke beroepskracht-kind-ratio en er blijft daarbij een vaste pedagogische medewerker aanwezig. Wanneer de vaste medewerker(s) ziek is of vrij heeft, zal Thuibij in eerste instantie terugvallen op het vaste personeel.

Op bepaalde momenten zijn kinderen eenkennig, of bang om alleen gelaten te worden. De kinderen begrijpen niet dat wanneer ze iets niet zien dit er toch kan zijn. Kortom, als mama weggaat is ze echt weg. Deze eenkennigheid is er niet altijd (bijv. als een kind thuis in bed ligt kun je rustig weggaan, dat is een vertrouwde omgeving) en de mate waarin, verschilt van kind tot kind. Ook daarom streven we ernaar dat er altijd een vaste pedagogisch medewerker aanwezig is en dat daarnaast het kind ook went aan een andere pedagogisch medewerker van een andere groep (i.v.m. het invallen bij vakantie, ziekte e.d.). Kinderen leren als snel dat wat weg is ook weer terug kan komen.

2.1.6 Mentorschap

Elk kind binnen onze opvang, zowel kinderdagopvang als buitenschoolse opvang, is gekoppeld aan een 'mentor'. Op basis van het aantal contactmomenten per week van de pedagogisch medewerker, een goede verdeling onder de medewerkers en een eventuele 'klik', zijn alle kinderen bij een eigen mentor ingedeeld. Ouders worden schriftelijk op de hoogte gebracht wie de mentor van hun kind is middels het portaal. Tevens bij de overgang naar een volgende groep kunnen ouders in het portaal zien wie de nieuwe mentor van hun kind wordt.

De mentor volgt de ontwikkeling van het kind en is het primaire aanspreekpunt voor de verzorgers om de ontwikkeling en het welbevinden van het kind te bespreken en voert daarnaast het jaarlijkse oudergesprek met u. Indien gewenst c.q. noodzakelijk, vragen wij de verzorgers om een extra gesprek. Dit verzoek kan plaatsvinden bij het ophalen van kind, maar het kan ook gewenst zijn om hier even apart een (telefonisch) contactmoment voor in te plannen.

Op de groepen is op lijsten inzichtelijk welke kinderen aan welke mentoren zijn gekoppeld & aan verzorgers wordt dit persoonlijk medegedeeld. In nieuwsbrieven wordt verteld dat kinderen gekoppeld zijn aan een mentor en dat verzorgers een extra gesprek kunnen aanvragen als men daar behoefte aan heeft. In ons ouderportaal wordt bijgehouden welke pedagogisch medewerker de mentor van het kind is, waardoor verzorgers inzicht hebben elke pedagogisch medewerker de mentor van het kind is en de pedagogisch medewerkers makkelijk overzicht hebben van welke kinderen ze de mentor zijn.

2.1.7 Wennen

De zorg voor uw kind aan onze pedagogische medewerkers uit handen geven, is ingrijpend. Het is daarbij van belang dat u vertrouwen heeft in de pedagogisch medewerkers. Voorafgaand aan de plaatsing vindt indien gewenst een kennismakingsgesprek plaats. Tijdens dit gesprek maken de verzorgers kennis met de pedagogisch medewerker(s) en krijgen de verzorgers informatie over onze werkwijzen, inzichten en hoe we met elkaar om gaan. Maar bovenal zal er informatie-uitwisseling plaatsvinden over het kind, de wensen van de verzorger, de mogelijkheden. De vragen die tijdens een kennismakingsgesprek gesteld worden, zullen onder andere betrekking hebben op eten, slapen, medicijngebruik, spelen, allergieën, omgang met anderen. Deze gegevens geven de pedagogisch medewerkers een richting in de omgang met uw kind.

Wennen mag wettelijk pas plaatsvinden als de plaatsingsovereenkomst is ingegaan. Tijdens het kennismakingsgesprek worden er wenaafspraken met de ouder gemaakt. In de wenperiode is het opbouwen van een vertrouwensrelatie tussen de pedagogisch medewerkers, de verzorgers en het kind het belangrijkste doel. Kinderen willen zich veilig en geborgen voelen, maar verzorgers willen die zekerheid ook. U brengt dan uw kindje en er worden gegevens uitgewisseld en afspraken vastgelegd over bijvoorbeeld het gedrag van het kind, eet/drink gewoontes, zindelijkheid, mogelijke allergieën. Meestal hebben de verzorgers al een rondleiding gehad en zijn de specifieke gegevens al bekend.

Hoe de wenperiode verloopt, hangt mede af van de leeftijd en de behoefte van het kind, maar ook van de wens van de verzorger(s).

Rond de 2^e verjaardag gaat een kindje van de baby-dreumes groep over naar de peutergroep. In de weken voordat deze overgang plaatsvindt zal het kindje vast af en toe gaan spelen op de nieuwe groep, zodat het vast de pedagogisch medewerkers, andere kinderen en de groep leert kennen. Aangezien we ook vaak op andere momenten samen zijn en bij elkaar kijken, zijn de kinderen over het algemeen al bekend met de pedagogisch medewerkers en de andere kinderen.

2.2 Persoonlijke ontwikkeling

De medewerk(st)ers stimuleren elk kind positief in haar/zijn eigen ontwikkeling en ondersteunen dat aan de hand van basiscommunicatie. Binnen alle activiteiten die Thuibij de kinderen aanbiedt, wordt rekening gehouden met het stimuleren van de ontwikkeling van persoonlijke (motorische, cognitieve, taalvaardige en creatieve) competentie. In het dagritme zijn de activiteiten zo opgebouwd, dat verschillende ontwikkelingsgebieden aan bod komen. De pedagogisch medewerk(st)ers observeren de ontwikkeling van elk kind, rekening houdend dat elk kind zich op haar/zijn eigen tempo mag ontwikkelen & bieden de kinderen uitdagingen aan die voor het specifieke kind passend zijn. Onze medewerkers delen hun bevindingen met de verzorger. Activiteiten worden zo veel mogelijk afgestemd op elk kind.

De belangrijkste kernwaarde bij het aanbieden van de gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competentie is 'ontwikkelen'.

2.2.1 Baby's en dreumesen: de ontwikkeling

Baby's

Baby's ontwikkelen zich het best wanneer zij zich veilig voelen. De grootste behoefte van een baby is dan ook vertrouwen en de juiste verzorging. Baby's kunnen over het algemeen nog niet praten maar kunnen hun behoeften op verschillende manieren uiten. Huilen kan bij baby's o.a. een manier zijn om contact te willen. Het is belangrijk om daar verstandig op te reageren. Sommige kinderen huilen weinig, maar ook zij hebben aandacht nodig. Sommige kinderen huilen heel veel en willen veel aandacht. Zij zullen moeten leren de aandacht te delen. Wij proberen de aandacht goed afgestemd te verdelen. Jonge kinderen hebben behoefte aan een vertrouwde omgeving. We nemen, als verzorgers voor het eerst op de babygroep komen, de tijd om zowel verzorgers als kind te laten wennen.

Doordat een pedagogisch medewerker een reactie van een kind beantwoordt, leert het kind dat het in staat is om contact te leggen. Door op positieve manier het kind te benaderen en nabijheid te kweken, krijgt het kind zelfvertrouwen en voelt het dat het gewaardeerd wordt. Door het kind op het eigen niveau te benaderen proberen we het kind zich ook emotioneel vertrouwd te voelen. Dit is de basis voor een hechtingsrelatie tussen de pedagogisch medewerker en het kind. Omdat er bij baby's veel verzorging nodig is, bouwt de pedagogisch medewerker veel momenten in van contact tijdens het verzorgen. Tijdens het verschonen en flessen geven wordt er tegen het kind gepraat. Knuffelen is belangrijk, maar elk kind heeft zijn eigen behoeften.

Dreumesen

Als een kind in de dreumesleeftijd beland dan ontstaat er een grote behoefte om zoveel mogelijk te bewegen. Dit komt omdat kinderen dit steeds beter kunnen en heel veel leren door te bewegen. Zo oefenen kinderen niet alleen hun motoriek maar stimuleert het ook hun cognitieve vaardigheden. Om deze reden vinden wij het belangrijk om kinderen zoveel mogelijk de ruimte te bieden om te kunnen bewegen. De pedagogisch medewerkers bieden de kinderen regelmatig activiteiten aan of gaan met de kinderen naar buiten.

Ondanks dat dreumesen steeds meer zelf kunnen en willen hebben zij ook nog steeds veel liefde en nabijheid van de pedagogisch medewerker nodig. Dreumesen vinden het bijvoorbeeld meestal lastig om zich in een ander te verplaatsen en bijvoorbeeld speelgoed te delen. Ook kunnen dreumesen opeens moe zijn door alle prikkels die zij moeten verwerken. Daarom zorgen de pedagogisch medewerkers ervoor dat er bewust meer van hetzelfde speelgoed op de groep is zodat kinderen niet altijd hoeven te delen, de pedagogisch medewerkers zijn altijd nabij om de kinderen in hun behoefte te voorzien, de pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat er bewust momenten van veel prikkels en momenten van weinig prikkels op de groep zijn waardoor dreumesen zich kunnen ontwikkelen en ruimte hebben om dit te verwerken. Onze pedagogisch medewerkers hebben kennis van de manier van ontwikkelen van dreumesen en weten van je van hen kan verwachten en waarin zij nog begeleiding en hulp nodig hebben. Binnen deze kaders kijken zij naar de individuele behoeften hierin van elk kind en spelen hier zo goed mogelijk op in.

2.2.2 Activiteiten

Wij variëren in activiteiten, zodat voor elk kind er activiteiten worden aangeboden waar ze zich prettig bij voelen, maar ook activiteiten waarbij ze nieuwe dingen ontdekken. Wij stimuleren alle kinderen om mee te doen aan een activiteit, maar als ze absoluut niet willen, dwingen we ze niet. Activiteiten worden

aangeboden rekening houdende met de ontwikkelingsfase waarin een kind zit, daarbij is eindresultaat ondergeschikt aan het feit dat het kind zelf de activiteit heeft uitgevoerd.

De pedagogisch medewerkers bieden de kinderen activiteiten aan, die ze net een beetje extra uitdagen, maar die niet te moeilijk voor de kinderen zijn. Door ze net iets extra te bieden, dagen we ze uit en leren ze elke keer een beetje. Ze respecteren dat niet elk kind gelijk is, geven ze de ruimte om zichzelf te ontdekken (autonomie) en proberen ze hierbij ook te helpen.

- Als het weer het toelaat spelen we buiten. We fietsen, glijden, spelen met een waterbak en hebben verschillend speelgoed waarmee we buiten kunnen spelen. Wij hechten grote waarde aan buiten spelen.
- We stimuleren de ontwikkeling van de fijne/grove motoriek, zoals het drinken uit een tuitbeker, het zelfstandig met een vork pakken van een stukje brood en het zelf pakken van speelgoed.
- We knutselen met de kinderen vanaf het moment dat we dat samen kunnen doen. We plakken, verven, tekenen. We spelen met poppen, speelgoed, blokken en puzzels. We lezen boekjes en zingen veel liedjes.
- We stimuleren bij het rollen, zitten, kruipen en het zetten van stapjes.
- Ook andere activiteiten zoals knuffelen, stoeien, kiekeboe spelletjes behoren tot de vaste dingen die dagelijks terugkomen.

Kijken naar de behoefte van het kind

Op de babygroepen kijken wij naar de behoeften van de kinderen en passen hier onze activiteiten op aan. Hierbij kunnen wij wel onderwerpen behandelen zoals: eten, lente, feest, wonen, herfst, ziekte, kleding, huis, mensen, eten en drinken en verkeer.

Binnen het uitvoeren van de activiteiten is er veel ruimte voor eigen inbreng van de pedagogisch medewerkers en kinderen.

2.2.3 Motorische vaardigheden

Onder de motorische vaardigheden wordt zowel de grove als de fijne motoriek bedoeld. Onder de grove motoriek vallen grote bewegingen, zoals rennen, lopen, kruipen, skaten of rollen. Onder de fijne motoriek verstaan we de kleine bewegingen, waar meer aandacht of concentratie voor nodig zijn, zoals knippen, tekenen, kralen rijgen en de pincetgreep. Van baby tot peuter/schoolgaand kind maken kinderen enorme stappen binnen hun motorische ontwikkeling. Ze zullen gaan omrollen, tijgeren, kruipen, optrekken, zelfstandig staan, de eerste stapjes zetten, zelfstandig eten en drinken, aan- en uitkleden. Zo is te zien dat ontwikkeling van de motorische vaardigheden enorm bijdragen aan het opgroeien tot een zelfstandig individu. Hierbij is te zien dat de grove en fijne motoriek nauw met elkaar zijn verbonden. Kinderen moeten vaak bepaalde vaardigheden binnen de grove motoriek beheersen alvorens zij toe zijn aan activiteiten binnen de fijne motoriek. Daarnaast is de motorische ontwikkeling nauw in verbinding met andere ontwikkelingsgebieden, zo vraagt de ontwikkeling van spraak en het uiten van emoties om motorische vaardigheden.

Bij Thuibij krijgen kinderen de kans hun motorische vaardigheden verder te ontwikkelen, hiervoor krijgen zij stimulans, activiteiten en begeleiding aangeboden. De pedagogisch medewerker stimuleert dit door enthousiast te reageren bij elke wel of niet geslaagde poging. De omgeving is zo ingericht dat kinderen zich kunnen optrekken aan stevige voorwerpen en langs randjes kunnen lopen. Bovendien worden de kinderen uitgedaagd door speelgoed zo neer te leggen dat het kind wel moet draaien of kruipen om het te pakken. Het kind mag zoveel mogelijk vrij van de ruimte gebruik maken. Het speelgoed is afgestemd op de leeftijdsgroep.

Binnen het stimuleren van de motorische ontwikkeling sluiten de pedagogisch medewerkers aan op de verschillende leeftijden en ontwikkelingsniveaus van de kinderen.

Motorische vaardigheden bij Baby's

De allerkleinste kinderen zijn voornamelijk bezig met het verkennen en ontdekken van het eigen lichaam: wat kan ik hier allemaal mee? Zo kunnen zij gefascineerd naar de eigen handen kijken of de voetjes heen en weer bewegen over het zachte kleed wat zo fijn voelt. Kortom, ze zijn met name actief op

sensomotorisch gebied en ontdekken zichzelf en de omgeving door middel van de zintuigen. Naarmate baby's ouder worden zullen zij zich bezig gaan houden met grove motorische vaardigheden als omrollen, het omhooghouden van het hoofdje, tijgeren, kruipen, optrekken en uiteindelijk lopen, en fijn motorische vaardigheden als grijpen, objecten oprapen, het vasthouden van een beker en de pincetgreep.

Stimuleren van de motorische ontwikkeling bij baby's:

- Sensomotorisch materiaal, zoals pluchen ballen
- Sensomotorische activiteiten, zoals verven met de handen
- Ruimte geven om te bewegen
- Aanmoedigen met woorden
- Babygym
- Blokken
- Ballen
- Ringen
- Bewegen op muziek
- Huishoudelijke materialen aanbieden; zoals plastic bakjes, bekens en borden.
- Een voorbereide ruimte; speelgoed en materiaal ligt zo veel mogelijk zichtbaar in de ruimte.

Motorische vaardigheden bij dreumesen

Wanneer kinderen eenmaal kunnen lopen wordt hun wereld ineens een stuk groter en zullen zij deze grotere wereld ook steeds verder gaan verkennen. Zo zullen zij gaan oefenen met ingewikkeldere motorische vaardigheden als klimmen, rennen, zelfstandig eten en drinken, zelfstandig aan- en uitkleden, het rollen van de bal, het schoppen tegen de bal, het bouwen van torens en het tekenen met een potlood. Daarnaast stelt het hen in staat om activiteiten van volwassenen in spelvorm na te doen.

Stimuleren van de motorische ontwikkeling bij dreumesen:

- Buiten spelen
- Dansen en beweegspellen
- Constructiemateriaal
- Sensomotorische activiteiten, in de aarde zoeken naar wormpjes
- Ballen
- Zelf dingen laten doen
- Knutselactiviteiten

Zoals hierboven te lezen is bieden wij bij Thuibij voldoende vrije spelmomenten aan, waarin de kinderen kunnen spelen met speelmateriaal dat aansluit bij de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het kind, en hen uitdaagt in het eigen maken van de motorische vaardigheden. Daarnaast bieden wij georganiseerde activiteiten aan, waarin kinderen worden gestimuleerd in zowel hun grove als fijne motorische ontwikkeling.

2.2.4 Creatieve vaardigheden

Bij de creatieve vaardigheden gaat het om het creatieve brein. Kinderen zijn van nature creatief. Zo is te zien dat zij creatief zijn in hun spel en in het gebruik van (speel)materiaal, en in het oplossen van problemen en knutselactiviteiten tot de meest creatieve ideeën kunnen komen. De creatieve en fantasierijke ideeën waar kinderen op komen, kunnen wij als volwassenen haast niet meer op komen. Het is dan ook de kunst van de pedagogisch medewerkers om deze creativiteit en fantasie aan te spreken en kinderen de ruimte te geven om zich creatief te uiten. Binnen het aanspreken van deze creativiteit, sluiten de pedagogisch medewerkers aan op de verschillende leeftijden en ontwikkelingsgebieden.

Creatieve vaardigheden bij baby's

De allerkleinste ontdekken de wereld door middel van de zintuigen (voelen, horen, proeven, ruiken, zien). Zij vinden het dan ook reuze interessant om materialen van verschillende structuren te ontdekken met de mond en de handen. Daarnaast ontdekken zij dat bepaalde speelmaterialen, zoals rammelaars, geluid kunnen maken en zullen dit herhaaldelijk bewegen zodat er geluid uit komt.

Stimuleren van de creatieve ontwikkeling bij baby's:

- Geluid producerend materiaal, zoals rammelaars
- Sensomotorische activiteiten en materialen, zoals verschillende soorten papier

Creatieve vaardigheden bij dreumesen

Net als baby's werken dreumesen nog niet gericht aan knutselwerkjes. Zij zullen zich echter wel steeds meer bezig gaan houden met fijn motorische vaardigheden als het vasthouden van een wasco-krijtje, maar vinden het kliederen met de vingers (het sensomotorische) daarnaast nog veel interessanter en leuker. Naarmate dreumesen de 2 jaar naderen is te zien dat zij zich steeds meer bezig zullen houden met het imiteren van de mensen om zich heen en het fantasiespel op gang komt. Zo zullen zij bijvoorbeeld mama een hapje eten geven, net als mama dat altijd bij hen doet.

Stimuleren van de creatieve ontwikkeling van dreumesen:

- Sensomotorische activiteiten, zoals plakken met lijm
- Knutselactiviteiten
- Muziek
- Fantasierijk speelmateriaal

2.2.5 Cognitieve vaardigheden

De cognitieve ontwikkeling betreft het proces van het 'leren' bij kinderen. Hierin gaat het om het eigen maken van cognitieve vaardigheden als het denken, bewustzijn, concentreren, onthouden, het waarnemen en het verwerken van informatie, en het terughalen en toepassen van deze informatie. Ook ontwikkelt het kind het vermogen orde te scheppen in situaties en gaat het dingen onthouden. Naarmate de kinderen ouder worden kunnen ze bepaalde zaken duidelijker aan geven en uit elkaar houden. Door middel van spel, fantasie, het voorlezen van verhaaltjes worden emoties opgeroepen. De pedagogisch medewerker laat ook emotie zien, zoals gek doen, lachen, huilen, dansen en zingen.

De ontwikkeling van cognitieve vaardigheden is een ontwikkelingsaspect dat niet op zichzelf staat. De sociale, emotionele en motorische ontwikkeling vormen de basis waarop deze ontwikkeling voort kan bouwen. Verstandelijke ontwikkeling moet los worden gezien van "de taal". Ook kinderen die de taal niet beheersen leren oorzaak en gevolg. Het kind moet verstandelijk een punt bereiken, voordat het kan onderscheiden, kennen en herkennen. Van baby tot schoolgaand kind maken kinderen zich eigen met deze vaardigheden en doorlopen hierin verschillende ontwikkelingsniveaus.

Cognitieve vaardigheden bij Baby's

In de eerste maanden reageren baby's met name vanuit hun behoeftes en reflexen. Zo gaan acties en reacties vaak automatisch zonder dat de baby het doorheeft. De baby ervaart iets, reageert hierop in een reflex en voelt vervolgens wat het effect hiervan is. Door middel van het herhalen van deze reflexen ontwikkelen baby's zich en leren de wereld om hen heen kennen. De baby ervaart iets, reageert hierop in een reflex, ervaart de handeling, slaat de handeling op en herhaalt de handeling op een ander moment. Naarmate baby's ouder worden (vanaf zo'n 4 maanden), begint het oorzaak-gevolg denken zich te ontwikkelen, waarin te zien is dat baby's leren dat een bepaalde handeling tot een bepaald gevolg leidt: het rammelen van de rammelaar brengt geluid en door te duwen tegen de toren vallen de blokken om. Vanaf een maand of 7 gaan kinderen doelgericht spelen en bedenkt de baby van tevoren dat hij iets wil gaan doen, waarna hij deze gedachte tot uitvoering probeert te brengen. Ook begint het abstract denken zich te ontwikkelen en leert een kind dat iets wat niet in zicht is, toch aanwezig blijft. Zo rond de 10 maanden leren kinderen dat de pedagogisch medewerkers andere personen zijn dan de ouders en dat de ouders ook weer terugkomen wanneer zij weglopen.

Stimuleren van de cognitieve ontwikkeling van baby's:

- Verdwijnspeletjes (materialen onder doek verstoppen en weer tevoorschijn halen)
- Sensomotorisch speelmateriaal, zoals knisperboekjes.
- Geluid producerend materiaal, zoals boekjes met dierengeluiden.
- Kiekeboespellen (eenkennigheidsperiode)

Cognitieve vaardigheden bij dreumesen

Dreumesen leren de wereld om zich heen steeds beter kennen en begrijpen. Op deze leeftijd leert een kind logisch na te denken en problemen op te lossen. Wanneer een puzzelstukje niet past, zal een kind het puzzelstukje op allerlei manieren draaien om ervoor te zorgen dat het toch zal passen. Daarnaast begrijpen dreumesen de gesproken taal om hen heen steeds beter, waardoor zij simpele opdrachten kunnen begrijpen en uitvoeren. Ook op deze leeftijd is te zien dat kinderen zich verder ontwikkelen in het oorzaak-gevolg denken. De dreumesen leren zo dat een bepaalde actie een gevolg heeft, zoals het duwen tegen een toren, waarna deze omvalt. Tot slot leren dreumesen door te imiteren wat zij om zich heen zien gebeuren en horen.

Stimuleren van de cognitieve ontwikkeling van dreumesen:

- Oorzaak-gevolg speelmateriaal als materiaal dat kan bewegen/rollen/omvallen.
- Puzzels.
- Verschillende vormen die in juiste gatenvormen gepast moeten worden.
- Kleine opdrachtjes geven.

2.2.6 Taalvaardigheden

Van jongs af aan komen kinderen al in contact met taal. Door middel van het horen van taal leren kinderen betekenis te geven aan de wereld om hen heen. Binnen Thuibij wordt er gedurende de opvang alleen Nederlands gesproken met de kinderen. Bij Thuibij praten de pedagogisch medewerkers dan ook voortdurend tegen en met de kinderen, door middel van de interactievaardigheid praten en uitleggen. Zo benoemen zij hun eigen handelen en het handelen van de kinderen, waardoor de woordenschat zich vergroot en kinderen leren om deze woorden te koppelen aan de dingen die zij zien in hun omgeving. Daarnaast benoemen zij de gevoelens en behoeftes van de kinderen en van zichzelf waardoor kinderen deze woorden weer kunnen linken aan de gevoelens en behoeftes die zij ervaren. Kinderen kunnen op hun beurt weer oefenen met het toepassen van de geleerde woorden in gesproken taal met de pedagogisch medewerkers. Er vindt zo interactie plaats met kinderen in alle leeftijdscategorieën, in verschillende vormen, waarin rekening gehouden wordt met de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het kind.

Taalvaardigheden bij Baby's

De allerkleinste kunnen zelf nog niet praten, maar zijn wel gebaat bij het horen van gesproken taal om zich heen. Dit geeft hen namelijk een gevoel van veiligheid en geborgenheid: er is iemand in de buurt en kinderen kunnen zich voorbereiden op iets wat komen gaat, zoals het verschonen van de luier of het poetsen van de mond. Baby's maken allereerst met name non-verbaal contact door middel van het maken van oogcontact. Naarmate zij ouder worden zullen zij gaan oefenen met het maken van geluiden en klanken, en zullen deze zich steeds meer uitbreiden. Vanaf een maand of 7 zoeken baby's steeds meer de interactie op met de mensen om hen heen door middel van verbaal en non-verbaal contact. Wanneer kinderen de 1 jaar naderen zullen zij naast klinkers ook medeklinkers laten horen, waarmee zij uiteindelijk hun eerste woordje vormen.

Stimuleren van de taalontwikkeling van baby's:

- Handelen benoemen (zowel eigen als die van kind)
- Reageren op contactinitiatieven (klanken herhalen, uitbreiden) en oefenen met dialoog
- Non-verbaal contact, zoals een glimlach of een knipoog
- Boekjes kijken/lezen
- Liedjes zingen

Taalvaardigheden bij dreumesen

Dreumesen leren taal steeds beter te begrijpen en beseffen dat ieder ding om hen heen een naam heeft. Zij leren steeds meer nieuwe woorden bij door de gesproken taal om hen heen te imiteren. Zo zullen zij allereerst losse woorden benoemen, waarna deze losse woorden steeds meer in zinnen geplaatst zullen worden van 2 en 3 woorden.

Stimuleren van de taalontwikkeling van dreumesen:

- Handelen benoemen (zowel eigen als die van kind)
- Liedjes zingen
- Voorlezen
- Gesprekjes voeren
- Kleine opdrachtjes geven, zoals het opruimen van een boekje
- Dingen om kinderen heen benoemen.

2.2.7 Ontwikkelingsstimulering

Binnen deze interactievaardigheid gaat het om de wijze waarop pedagogisch medewerkers kinderen stimuleren in de bovenstaande ontwikkelingsgebieden. Bij Thuibij worden kinderen in de motorische, cognitieve, sociale, creatieve en taalontwikkeling gestimuleerd door de juiste manier van communiceren en houding van de pedagogisch medewerkers, en een passend activiteiten- en speelgoed aanbod. Hierbij is het doel van de pedagogisch medewerker om het kind op een positieve wijze net een stapje verder te

brengen in de ontwikkeling, dan dat zij uit zichzelf zouden kunnen komen.

Bij Thuibij stimuleren wij kinderen in hun ontwikkeling door:

- Pedagogisch medewerker biedt een grote verscheidenheid aan activiteiten aan. Hierbij kijken wij naar de behoeften van de kinderen en naar de verschillende ontwikkelingsgebieden die gestimuleerd kunnen worden zoals de: Motorische, Creatieve, Cognitieve en Sociaal-emotionele ontwikkeling.
- De pedagogisch medewerker biedt vernieuwend materiaal aan. Bijvoorbeeld kosteloos materiaal zoals: wc-rolletjes, eierendozen of kranten. Hierdoor kunnen kinderen hun motorische, cognitieve en creatieve ontwikkeling verbreden.
- De pedagogisch medewerker begeleid het kind in zijn spel en / of activiteit en breid dit uit zodat het kind een stapje verder maakt in de ontwikkeling. De pedagogisch medewerker speelt daarom regelmatig mee met de kinderen. *Voorbeeld: Het kind is met een blokje op de grond aan het tikken. De pedagogisch medewerker ziet dit en geeft het kind een bakje zodat het kind het verschil in geluid kan horen.*
- De pedagogisch medewerkers gaan actief in gesprek met kinderen door open vragen te stellen, kinderen uit te dagen tot redeneren, overleggen en stimuleren zelf met een oplossing te komen. *"Waar moet dit blokje nou in?"*
- De pedagogisch medewerker moedigt aan om door te zetten en geeft hierbij veelvuldig complimenten en ondersteunende opmerkingen, zoals; *"goed zo", "ja, als je het zo doet gaat het goed!"*
- De pedagogisch medewerker sluit aan bij de interesse en het ontwikkelingsniveau van het kind.
- De pedagogisch medewerkers biedt voldoende gelegenheid tot leren door het 'zelf doen', denk hierbij bijvoorbeeld aan een dreumes zelf zijn schoenen mag pakken.
- De pedagogisch medewerker geeft elk kind de ruimte om te spelen en zelf het spel te bepalen.
- De pedagogisch medewerker maakt gebruik van de mogelijkheden die zich voordoen tijdens de dagelijkse begeleidingsmomenten om kinderen te stimuleren. Oftewel het aangrijpen van ongeplande leermomenten, soms gebeurt het dat de pedagogisch medewerkers geen activiteit of leermoment gepland hebt, maar dat door een vraag of opmerking van een kind een leermoment ontstaat. De pedagogisch medewerker grijpt deze kans en draait de situatie om naar een leermoment. Voorbeelden zijn, een kindje benoemt een kleur van de beker die hij krijgt. De pedagogisch medewerker speelt hierop in door de andere kleuren van de bekens gezamenlijk met de kinderen te benoemen. De pedagogisch medewerker pikt signalen op van de kinderen en maakt hier een spelenderwijs, kort en leuk leermoment van.
- De pedagogisch medewerker maakt gebruik van geplande en ongeplande leermomenten. Bijvoorbeeld tijdens dagelijkse verzorgings- en begeleidingsmomenten gebruikt zij deze om kinderen te stimuleren. Bijvoorbeeld tijdens het boterhammen smeren telt zij hardop de boterhammen zodat de kinderen dit ook horen en op speelse wijze in aanraking komen met getallen.
- De pedagogisch medewerker verbindt zich met het spel van de kinderen door:
 - *Vragen te stellen*
 - *Andere mogelijkheden aan te geven*
 - *Iets toe te voegen*
 - *Materialen te combineren*
 - *Mee te spelen.*

2.3 De sociale ontwikkeling

Een kinderdagverblijf is bij uitstek de plek waar sociale ontwikkelingen gestimuleerd wordt doordat kinderen opgroeien met meerdere kinderen en volwassenen samen. Het reageren op elkaar komt duidelijk naar voren wanneer alle kinderen tegelijk eten. De kinderen reageren op elkaar, maar leren ook van elkaar.

Door te zingen met de hele groep bij elkaar, hoe klein ze ook zijn, genieten de kinderen van de vrolijkheid en het samenzijn. In de groep ontwikkelen kinderen het groepsgevoel en je merkt dat ze het fijn vinden. We bekijken hoe kinderen op elkaar reageren, of ze zich meer of minder tot elkaar aangetrokken voelen. Ook voor kinderen is het normaal te ervaren dat ze geen goede klik met iedereen hebben. Dat kan ook gelden voor de relatie met de pedagogisch medewerker. Door kinderen zoveel mogelijk in de weer te laten met die kinderen waar ze affiniteit mee hebben, voelen ze zich prettig en geborgen.

Wij zijn gedurende de dag veel met de kinderen bezig, maar we laten de kinderen ook regelmatig 'met elkaar' (of beter gezegd, naast elkaar) spelen, zodat ze elkaar kunnen opzoeken, met elkaar kunnen ontdekken, relaties opbouwen, plezier hebben en conflictjes oplossen. Ook hier begeleiden we waar dat nodig is!

Het aanbieden van de gelegenheid tot het ontwikkelen van de sociale competentie
Respect voor elkaar, leren delen, interactie met elkaar, samenspelen en kinderen weerbaar maken zijn belangrijke onderdelen van de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Wij proberen kinderen de vaardigheden te leren die nodig zijn om zelfstandig sociale contacten te leggen. Dit begint bij het kijken naar elkaar als baby's samen in de box liggen. Ook het leren kennen en onder woorden brengen van eigen emoties hoort daarbij. De pedagogisch medewerk(st)er heeft hierin een belangrijke begeleidende rol. Sociale gedragsregels leren we de kinderen ook aan. Elke locatie werkt met thema's, die voor een bepaalde tijd worden gebruikt als leidraad bij de verschillende activiteiten. Thuibij houdt verzorgers op de hoogte zijn van de lopende thema's, zodat zij hier eventueel thuis ook aandacht aan kunnen besteden.

De belangrijkste kernwaarden bij het aanbieden van de gelegenheid tot het ontwikkelen van de sociale competentie zijn alle vijf de kernwaarden. 'thuisgevoel, veiligheid, geborgenheid, ontwikkeling en respect'.

Sociale ontwikkeling bij baby's

Als baby's ongeveer drie maanden zijn draaien zij hun hoofd als zij een stem horen. Als een baby iemand ziet zal hij vooral gaan lachen en trappelen naar mensen die hij herkent. Vanaf vier maanden willen baby's niet meer alleen zijn. Vanaf vijf maanden kunnen baby's verleggen doen en hun hoofd wegdraaien. Vanaf zeven maanden kunnen baby's eenkennig worden en bang zijn voor vreemden. Na deze eenkennige periode maakt een baby steeds duidelijker contact met andere mensen en heeft hier ook behoefte aan. Kinderen kunnen hierbij erg genieten van het contact met andere kinderen.

Stimuleren van de sociale ontwikkeling van baby's:

- Terug praten als het kind brabbelt of iets zegt.
- Het kind in contact laten komen met andere kinderen.
- Regelmatig aanraakspelletjes zoals kietelen of 'komt een muisje aangelopen' hierbij altijd kijkend naar de behoefte van het kind.

Sociale ontwikkeling bij dreumesen

Als kinderen de dreumes leeftijd bereiken genieten zij over het algemeen enorm om bij mensen in de buurt te zijn. Kinderen begrijpen steeds beter dat als iemand praat je luistert en als iemand stil is je terug kunt praten. In deze leeftijdsfase hebben kinderen enorm de behoefte om zelfstandig te worden. Ook in het contact met andere kinderen worden dreumesen steeds vaardiger. Zo leren zij de beginselen van delen, op je beurt wachten of ruilen.

Dit heeft mede te maken met het feit dat hun taalontwikkeling zich verder ontwikkelt. Kinderen kunnen duidelijker benoemen wat zij willen aan een ander. Zo leren zij ook dat ze "nee" kunnen zeggen tegen bedtijd en andere verzoeken. Kinderen leren ook het verschil tussen "jou" en "mij" in deze leeftijdsfase. De sociale ontwikkeling bij dreumesen verloopt meestal niet in een rechte lijn. Kinderen zullen het soms nog erg moeilijk vinden om te delen bijvoorbeeld. Daarom is een goede begeleiding van de pedagogisch medewerker hierin van belang.

Stimuleren van de sociale ontwikkeling bij dreumesen:

- Het kind stimuleren om te delen maar het kind ook zelf met het speelgoed laten spelen. Op deze manier leert het kind dat hij niet altijd hoeft te delen en zal hij hier minder gespannen tegenover staan. Het is prettig als er van bepaald speelgoed meerdere op de groep zijn.
- Het kind in contact laten komen met andere kinderen. Hierbij kan de pedagogisch medewerker spelletjes aanbieden die de sociale vaardigheden stimuleren zoals: pittenzakjes aan elkaar uitdelen in de kring.
- Het goede voorbeeld geven in het contact met andere mensen. Dreumesen houden ervan om anderen na te doen en leren hier ook veel van.

2.3.1 Samenspel

Kinderen ontwikkelen zich met name in de sociale ontwikkeling, doordat zij in contact komen met anderen door middel van samenspel. De kinderopvang biedt kinderen de mogelijkheid om spelenderwijs kennis te maken met de sociale vaardigheden en zich deze eigen te maken. De pedagogisch medewerkers van Thuibij stellen de kinderen dan ook in de gelegenheid om met elkaar te spelen, waarin zij zich bewust zijn van de verschillende leeftijden en ontwikkelingsfases van de kinderen:

Samenspel bij baby's

Een baby speelt nog niet echt met anderen, maar geniet van het kijken naar andere kinderen en kijkt dan ook graag rond en observeert de kinderen om hem heen. Naarmate baby's ouder worden zullen zij ook verbaal de interactie op gaan zoeken met de mensen om zich heen, door het imiteren van geluiden en maken van klanken.

Stimuleren samenspel baby's:

- De pedagogisch medewerker legt baby's bewust naast of tegenover elkaar neer zodat zij elkaar kunnen zien.
- Baby's worden actief betrokken bij wat de grotere kinderen aan het doen zijn door ze bijvoorbeeld op schoot te houden en te laten kijken als de grote kinderen aan het dansen zijn.

Samenspel bij dreumesen

Dreumesen zijn nog niet in staat om zich te verplaatsen in anderen en de gevoelens en behoeftes van anderen. De dreumes experimenteert dan ook hoe ver hij kan gaan (grenzen opzoeken) en leren door de

reacties die zij hierop krijgen vanuit de omgeving. Zo kan een dreumes zich nog enorm verbazen over het feit dat een kind huilt, nadat hij het aan de haren heeft getrokken. Deze reacties op het gedrag van de dreumes, leren hem zo belangrijke sociale vaardigheden. Naast het uitproberen van minder positief gedrag proberen kinderen ook vaardigheden als behulpzaamheid en genegenheid uit. Omdat dreumesen nog niet in staat zijn om zich te verplaatsen in anderen, vinden zij het ook nog erg lastig om samen te spelen met anderen en speelgoed te delen. Je ziet dan ook vaak dat kinderen allereerst naast elkaar spelen, in plaats van met elkaar. Toch is dit naast elkaar spelen al een eerste stap richting het samenspel. De dreumesen observeren het spel van de kinderen om hen heen en imiteren dit, waardoor zij kennis maken en oefenen met verschillende soorten spel.

Stimuleren samenspel dreumesen:

- De kinderen mogen regelmatig naast elkaar spelen
- De pedagogisch medewerkers wijzen de kinderen op elkaars spel. "Kijk nou wat Tobias aan het bouwen is!"
- De pedagogisch medewerkers spelen regelmatig mee met de kinderen om kinderen te stimuleren om met elkaar te spelen.
- Er worden regelmatig groepsactiviteiten gedaan zoals: samen liedjes zingen, samen dansen of een boekje voorlezen.

2.3.2 Conflicten in het samenspel

Wanneer kinderen op dat punt zijn gekomen dat zij elkaar steeds meer gaan opzoeken in hun spel, zullen er ook conflicten kunnen ontstaan tussen kinderen onderling. Zoals eerder benoemd zijn dreumesen en peuters namelijk nog niet volledig in staat om zich in te leven in de gevoelens en behoeftes van anderen en laten zich nog veelal leiden door de eigen gevoelens en behoeftes. Om deze reden is begeleiding vanuit de pedagogisch medewerkers van belang. Tijdens conflicten sturen we de kinderen om het zoveel mogelijk zelf op te lossen, daarbij de kinderen de regels meegeven en vertellen waarom regels gelden.

Wij begeleiden kinderen op de volgende manieren bij conflicten in het samenspel:

- De pedagogisch medewerker observeert het spel van de kinderen regelmatig en probeert conflicten zoveel mogelijk voor te zijn. *Voorbeeld: De kinderen zijn aan het vrij spelen op de groep. Een dreumes trekt aan het speelgoed dat een andere dreumes vasthoudt. "Jacob, Bas is nu met de ring aan het spelen. Je mag de ring loslaten en zelf een andere ring pakken om mee te spelen."* Hierbij wordt altijd goed gekeken naar het ontwikkelingsniveau en de leeftijd van de kinderen zodat het kind de boodschap ook begrijpt.
- Als er een conflict tussen kinderen ontstaat en de pedagogisch medewerker schiet te hulp dan zorgt zij ervoor dat beide partijen zich gehoord voelen zonder één kant te kiezen.
- Pedagogisch medewerkers leggen tijdens het helpen oplossen van een conflict zoveel mogelijk uit aan het kind waarom hij mag stoppen en welk gedrag er wel van het kind verwacht wordt.

2.3.3 Interactie kinderen onderling stimuleren

De pedagogisch medewerkers van Thuibij stimuleren de kinderen in de sociale ontwikkeling, door hen met elkaar in contact te brengen en de onderlinge interacties te stimuleren. Hierin houden zij rekening met en sluiten aan op de verschillende leeftijden en leeftijdscategorieën.

Wij stimuleren de interactie tussen kinderen onderling op de volgende manieren:

- De pedagogisch medewerkers stimuleren een positief groepsgevoel door samen activiteiten te ondernemen, de gezamenlijk start van de dag is hiervan een mooi voorbeeld. Het is een terugkerend ritueel, waarin alle kinderen worden verwelkomd, elk kind wordt erkent als onderdeel van de groep hoewel de activiteit als groep ondernomen wordt.
- De pedagogisch medewerkers zijn altijd een voorbeeld voor de kinderen, waarbij zij positief en correct sociaal gedrag laat zien.
- De pedagogisch medewerker verdeelt de aandacht tussen de kinderen.
- De pedagogisch medewerker observeert het samenspel en geeft daar waar nodig begeleiding door mee te spelen of een kleine interventie te plegen. *'Zal ik nog wat meer Duplo voor jullie pakken?'*

- De pedagogisch medewerker stimuleert de kinderen om naar elkaar te luisteren en met elkaar in gesprek te zijn. *“Zie je dat Anna laat zien dat er een hondje op haar T-shirt staat en ze laat zien dat je het hondje kunt aaien. Heb jij ook een hondje op jou T-shirt?”*
- De pedagogisch medewerker helpt de kinderen in communicatie naar elkaar de emoties te benoemen en ondersteund positief bij een conflict. *“Boaz wordt erg verdrietig als je zijn knuffel afpakt, zie je dat? Zullen we de knuffel terug geven en kijken of er een andere knuffel is waar jij mee kunt spelen?”*
- De pedagogisch medewerker observeert het samenspel en geeft daar waar nodig begeleiding door mee te spelen of een kleine interventie te plegen
- De pedagogisch medewerker complimenteert kinderen die samen spelen, elkaar helpen of op andere wijze interactie met elkaar hebben. *“Ik zie dat jij de speen aan Sacha geeft, wat lief van jou nu is ze niet meer verdrietig!”*
- De pedagogisch medewerkers creëert momenten waarin positieve interactie onderling worden gestimuleerd, door betrekken bij activiteiten en vrijspel momenten (samen in box leggen).
- De pedagogisch medewerker geeft extra aandacht aan de begeleiding van nieuwe kinderen en verlegen kinderen.
- De pedagogisch medewerker stimuleert kinderen om andere kinderen te troosten. *“Romy moet heel erg huilen, wil jij misschien de pop aan haar geven om haar te troosten?”*
- Kinderen worden gestimuleerd om anderen te helpen/leidster te helpen. *“Wil jij de bekers voor mij op tafel zetten?”*
- Kinderen worden gestimuleerd om hulp te vragen en te ontvangen. *“Wil je dat ik je help?” “Als het niet lukt dan mag je altijd om hulp vragen.”*
- De pedagogisch medewerker geeft de kinderen de ruimte om met elkaar te spelen maar ook naast elkaar te spelen.
- De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat de groep zo ingericht is dat kinderen worden uitgenodigd tot samenspel, denk aan het maken van verschillende hoeken.
- Op de groep hangen knutselwerkjes die de kinderen samen hebben gemaakt. Hierdoor ontstaat er een persoonlijke sfeer met gezamenlijke herinneringen.

2.4 Waarden en normen

Een jong kind heeft er nog geen besef van dat hij anderen kan beïnvloeden, de wereld draait in de ogen van het kind nog helemaal om het kind. Langzaam moeten kinderen leren dat zij niet het middelpunt van de wereld zijn en gaan ze beseffen dat er anderen zijn die over hem/haar kunnen oordelen, met wie ze rekening moeten houden en die dingen voor hun kunnen bepalen. De eerste stappen in de morele ontwikkeling worden dan gezet. In het spel van de kinderen is het voor de pedagogisch medewerk(st)er zichtbaar wat de normen en waarden van ieder kind zijn. Hierbij is onder andere rollenspel, toneelspel en verkleeden belangrijk. Speelhoeken bieden mogelijkheden om spel te stimuleren.

Om de kinderen inzicht te geven in wat bepaald gedrag tot gevolg heeft, geeft de pedagogisch medewerk(st)er uitleg geeft over waarden en normen van onze cultuur. De pedagogisch medewerk(st)er neemt het kind mee naar een volgende stap in zijn/haar ontwikkeling. De pedagogisch medewerk(st)er moet als rolmodel het goede voorbeeld geven. Belangrijk daarbij is dat kind niet alleen de regels leert en dat we afspraken met elkaar maken, maar ook leert waarom bepaalde regels gelden. We leren de kinderen dat we elkaar begroeten, dat we elkaar geen pijn doen, we niet jokken, we aardig zijn tegen elkaar en hoe we tijdens conflicten met elkaar om gaan. Tijdens conflicten sturen we de kinderen om het zoveel mogelijk zelf op te lossen, daarbij de kinderen de regels meegeven en vertellen waarom regels gelden. Op die manier leren we de kinderen zich waarden en normen eigen te maken.

De kernwaarde 'respect' is van toepassing op het bieden van de kans zich normen en waarden eigen te maken.

2.5 Rituelen en regels van de babygroep

Regels bieden een structuur, welke nodig is om samen prettig in een groep te kunnen functioneren. Kinderen begrijpen door regels waar ze aan toe zijn en dat geeft ze een gevoel van veiligheid. Door heldere regels en navolging hiervan leren de kinderen het belang van de normen en waarden. De kinderen leren zich aan regels te houden en waarom ze zich aan de regels moeten houden. Vaardigheden die de kinderen helpen op hun weg naar steeds groter wordende zelfstandigheid. Met het oog op een respectvolle omgang met anderen in de maatschappij gelden op het kinderdagverblijf algemeen aanvaarde waarden en normen.

2.5.1 Algemeen

- Kinderen worden schoon gebracht en gaan ook weer schoon mee naar huis. Ontdekt u (of wij) bij binnenkomst dat uw kind een grote boodschap heeft gedaan, dan verzoeken wij u om uw kind nog zelf te verschonen (gebruik makend van onze faciliteiten uiteraard). Wij zorgen ervoor dat u uw kind weer schoon mee naar huis krijgt. Kleding kan en mag bij ons vies worden van het spelen.
- Samen met de kinderen zwaaien we, als het kind dat wil, naar de verzorgers die weggaan.
- Een knuffel en/of speen kan voor geborgenheid zorgen en wordt alleen gegeven bij slapen of troosten. Een speen moet los zitten, dus niet aan een lange draad om de nek. Een knuffel en/of speen wordt kortstondig gebruikt. Dat is voor hygiëne van belang, zowel voor eigen hygiëne van het kind als voor de rest van de groep. Door de knuffel/speen steeds op te bergen, wordt het effect van het troostmiddel behouden. Tevens kan het te lang gebruiken van een knuffel/speen leiden tot afzondering in de eigen wereld en derhalve minder actieve deelname aan sociale activiteit op de groep.
- Op de banken, stoelen en tafels wordt niet geklommen, gestaan of gesprongen. Kinderen die niet los kunnen zitten, die zitten vast met een tuigje en eventueel in een stoel verkleiner. Er wordt opgelet dat de kinderen de beentjes in afzonderlijke kanten heeft (niet door één gat kunnen glijden).
- We letten erop dat de meest bewegelijke kinderen dicht bij ons zitten.
- Kinderen die in een kinderstoel aan tafel mogen zitten, worden op zo'n afstand gezet, dat ze zich niet met hun beentjes kunnen afzetten tegen de tafel.
- Kinderen nemen geen eigen speelgoed mee naar het kinderdagverblijf. Mocht een kind wel eigen speelgoed meenemen, dan is Thuibij niet verantwoordelijk voor dit speelgoed. Wij ruimen meegenomen speelgoed op zodra dit mogelijk kan.
- Er wordt op de groep op normale toon met elkaar gesproken. We gillen niet.

- Speelgoed is om mee te spelen. Gooien met speelgoed is geen spelen, behalve als het een bal is en we hiervoor toestemming hebben gegeven.
- Er wordt op de groep niet gerend maar gelopen.
- Op de groep zijn alleen zachte ballen, waar we alleen meer rollen en voorzichtig mee overgooien.
- We doen elkaar geen pijn, niet verbaal en niet lichamelijk. We slaan niet, schelden niet, schreeuwen niet en vechten ook niet. We behandelen elkaar met respect. We gillen niet, praten op normale toon met elkaar. De pedagogisch medewerker let daar strikt op.
- Kinderen spelen in de box, zolang ze er niet te groot voor zijn. De boxen zijn veilig, maar zodra een kind kan klimmen, mag het niet meer in de box spelen. Er wordt ook goed opgelet dat het speelgoed waar kinderen op kunnen klimmen niet in de box aanwezig is.

2.5.2 Verschonen / verschoon ruimte

- We zorgen dat alle benodigde spullen binnen handbereik zijn.
- We blijven bij een kind dat op het verschoonkussen ligt.
- Er wordt goed opgelet dat het verschoonkussen schoon is.
- Onze verschoonkussens zijn kwalitatief hoogstaand met een opstaande rand.
- We wassen onze handen na het verschonen met zeep en drogen met papier.
- Als een kind 'zelf' via het trappetje gaat, begeleiden we het kind van begin tot eind. We gebruiken het trappetje bij voorkeur niet, maar als we het gebruiken, dan duwen we deze weer in de aankleedtafel na gebruik, zodat kinderen niet zelf op de aankleedtafel kunnen klimmen.
- Verschonen doen we op de aankleedtafel en steeds één kind tegelijk.
- Van het verschonen van een luier maken we een moment waarbij we dingen benoemen, praten, interactie hebben.

2.5.3 Eten en drinken

- Kinderen ontbijten thuis, niet bij het kinderdagverblijf.
- We benoemen wat we doen en betrekken kinderen bij wat we doen.
- Tussendoortje. Kinderen drinken eerst hun drinken op. In de ochtend eten wij fruit, minimaal 3 verschillende soorten. Dit kan ook groente zijn, bijvoorbeeld komkommer, tomaat, paprika en worteltjes. In de middag eten we een cracker of iets anders dat iets steviger is, omdat de middag nog lang is.
- Limonade wordt 'licht' aangemaakt.
- We eten één koekje als tussendoortje.
- We gaan niet van tafel voordat we de mond helemaal leeg hebben en de pedagogisch medewerker daar toestemming voor heeft gegeven.
- We wassen onze handen voor we met eten bezig gaan.
- We zingen, bijvoorbeeld 'smakelijk eten, smakelijk drinken', voor we gaan eten.
- Wij eten met zijn allen aan tafel en beginnen pas al iedereen zit en klaar is.
- Wij stimuleren het drinken uit een gewone beker. Zolang kinderen dat nog niet kunnen krijgen ze een tuitbeker (of fles).
- We stimuleren het gebruik van een vork. Afhapstukjes eten we uit het vuistje.
- We eten de hele boterham op, dus ook de korstjes.
- We eten eerst een volkoren / bruine boterham met hartig beleg. Ook drinken we de melk op. Daarna mogen de kinderen meer brood, deze keer met zoetheid of hartig. Wij bieden een gevarieerd aanbod aan zoet- en hartig beleg aan. Het hartige beleg is altijd vers en is een selectie van kaas, boterhamworst, ham, gebraden gehakt, cervelaatworst, smeerworst, smeerkaas, leverkaas,
- Wij houden rekening met specifieke wensen voor zover dat mogelijk is en binnen onze visie past. Als ouders wensen hebben mogen zie die altijd uitten.
- Na het eten worden handen gewassen, gezicht schoongemaakt.

2.5.4 Slaapbeleid

- Kinderen slapen zoveel mogelijk op een eigen plek in een eigen bedje.
- Bedjes worden regelmatig verschoon. In ieder geval als er van kind wordt gewisseld.
- Is een bedje vies, dan wordt het altijd verschoond.
- Is een kind verkouden of anders ziek, wordt het bedje sowieso verschoond.
- De bedjes zijn veilig, voldoen aan de wettelijke eisen.
- Wij maken de bedjes 'kort op', zodat de voetjes tegen het voeteneinde liggen.
- Wij gebruiken bij de baby's geen dekbedjes, maar dekentjes.
- Kinderen mogen een knuffel en speen (zonder koortjes) mee naar bed. Geen speelgoed!

- Kinderen worden op hun rug liggend in bed gelegd. Als verzorgers willen dat een kind op de buik in bed wordt gelegd, dan tekenen ze daar een 'buikslap verklaring' voor.
- We zorgen voor voldoende ventilatie voor, tijdens en na het slapen.
- We zorgen dat de babyfoon aanstaat en we deze horen.
- We zorgen dat de CO2 waarden worden gemeten, zodat er voldoende schone lucht in de slaapruijnte is.
- Er wordt toezicht gehouden op de slapende kinderen. Dat kan door fysiek in de ruimte aanwezig te zijn, door naar binnen te kijken of via de babyfoon. Minimaal elk half uur wordt fysiek gecontroleerd of de kinderen nog goed liggen te slapen.
- Wij houden de vloeren vrij van speelgoed en overige spullen, zodat hier niet per ongeluk tegenaan kan worden gelopen of gestruikeld kan worden (als de ruimte slaapdonker is gemaakt).

2.5.5 Buitenspelen

- Als het enigszins mogelijk is spelen we buiten. Ook als het enigszins regent of waait, willen we wel eens lekker naar buiten gaan.
- Kinderen spelen alleen onder begeleiding buiten.
- We gooien niet met zand naar elkaar.
- We botsen niet tegen elkaar met de beschikbare fietsen, skelters,...
- Van de glijbaan gaan we vooruit en op onze billen. We duwen elkaar niet van de glijbaan af.
- Kleding van kinderen kan gedurende de dag vies worden. We vragen de verzorgers om de kinderen niet te beste kleding aan te doen. Men krijgt de kinderen schoon mee naar huis, kleding kan (en mag van ons) vies worden.
- Waar mogelijk gaan alle kinderen mee naar buiten. De kleinsten in een buggy of kinderwagen. We hebben ook een box die we buiten neer kunnen zetten.
- Uiteraard smeren wij de kinderen in met zonnebrandcrème tijdens zonnige dagen, zorgen we voor de allerkleinsten dat ze niet in direct zonlicht liggen en gaan we alleen naar buiten als dat verantwoord is qua zon en warmte.
- Bij zonnige dagen, ook bij de lente zon, smeren wij de kinderen in met zonnebrandcrème met minimaal SPF30. Dat doen we elke keer voor we naar buiten gaan en herhalen het insmeren eventueel na 2 uur.
- Tussen 12:00 en 15:00 blijven we zoveel mogelijk uit de zon. Bij kinderen onder de 1 jaar vermijden we de directe zon zoveel mogelijk.

2.6 Waarnemen van de ontwikkeling

Dagelijks zien wij een verschillende groep kinderen. Dagelijks gaan wij bewust met deze kinderen om en begeleiden wij ze voor een gezellige dag, waarbij wij proberen ze een fijne geborgen plek te bieden. Wij observeren alle kinderen dagelijks globaal omdat we willen dat elk kind zich op zijn gemak, dus prettig voelt. Voor de (eerdergenoemde) ontwikkeling is het van groot belang dat een kind zich veilig en geborgen voelt.

Voor elk kind houden we een gezellige map bij. In die map schrijft een pedagogisch medewerker in roulatie elke twee à drie weken een leuk verhaaltje over en voor het kind. Dat betekent dat de pedagogisch medewerker bewust naar het kind kijkt. De leuke & onschuldige dingen worden natuurlijk opgeschreven. Bij twijfel over voortgang ontwikkeling of andere zaken, wordt gekeken hoe we daar mee om moeten gaan en of we dit met de verzorgers kunnen bespreken. Als dat gewenst is, maken we daarvoor een afspraak.

2.6.1 Observeren en oudergesprekken

Naast de dagelijkse zorg op de groepen voor de kinderen, houden pedagogisch medewerkers zich regelmatig bezig met de ontwikkeling van ieder kind. Door middel van vragenlijsten zullen de pedagogisch medewerkers kinderen volgen op ieder ontwikkelingsgebied. Dit gebeurt aan de hand van observaties. De observaties worden vervolgens gerapporteerd met behulp van een eigen ontwikkelde lijst. Daarna worden ze toegevoegd aan het dossier wat voor ieder kind persoonlijk wordt bijgehouden. Op deze manier houden de pedagogisch medewerkers oog op hoe een kind zich ontwikkelt. Wanneer de ontwikkeling moeizamer verloopt, zullen zij dit terugkoppelen aan ouders.

Wanneer een baby voor het eerst op de groep komt en met anderhalf jaar observeren wij de kinderen aan de hand van een observatieformulier, daarbij kijken we naar verschillende eigenschappen als

zelfredzaamheid, weerbaarheid, motoriek, relatie met anderen, spelen, welbevinden, werken, creativiteit, taal en cognitieve ontwikkeling. Wij proberen zo objectief mogelijk te observeren (turven), maar een aantal onderdelen zullen altijd subjectief zijn. De observatie wordt door de mentor van het kind uitgevoerd. Bij twijfel zullen meerdere pedagogisch medewerkers het kind observeren. Er zijn altijd kinderen die afwijkend gedrag vertonen en waarbij we een beter beeld willen krijgen op het welbevinden van het kind.

Van ieder kind wordt een dossier aangemaakt. Om de ontwikkeling van de kinderen verder te stimuleren, kunnen de pedagogisch medewerkers de observaties gebruiken om op speelse wijze de activiteiten af te stemmen op het ontwikkelingsgebied waarin het kind zich bevindt. Met behulp van de observaties krijgen ouders en pedagogisch medewerkers een compleet beeld van de ontwikkeling van het kind.

Oudergesprekken worden niet standaard en verplicht gevoerd, omdat er iedere dag dat een kind naar de opvang komt een uitgebreide overdracht plaatsvindt. In deze overdracht worden veel elementen van de observaties al besproken. Wanneer de pedagogisch medewerkers of de ouders zorgen hebben omtrent de ontwikkeling van het kind, zal dit in de overdracht al naar voren komen. En als daar meer over uitgeweid moet worden, dan is een oudergesprek altijd mogelijk, elk moment van het jaar.

Als wij vermoeden dat een kind gebaat is bij deskundige hulp, dan zullen we dit met de verzorgers bespreken en eventueel samen beoordelen welke instantie passende ondersteuning zou kunnen bieden. Elk vermoeden van een bijzonderheid in de ontwikkeling zullen wij waar mogelijk met de verzorgers bespreken. Eventueel plannen wij hier een los gesprek voor in. Wij zien dat als onze signalerende plicht. Wij kunnen verzorgers niet verplichten ons advies op te volgen.

2.6.2 Omgang met bijzonderheden in de ontwikkeling

Ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen tempo en op zijn eigen manier. In de meeste gevallen doorlopen kinderen de ontwikkeling zonder problemen of achterstanden. Echter kan het voorkomen dat een kind opvallend gedrag vertoont of achterblijft in zijn ontwikkeling. Doordat de pedagogisch medewerkers de kinderen nauwlettend volgen door middel van checklists en de kinderen daarnaast gedurende de dag observeren in de signalen die zij afgeven, kunnen eventuele bijzonderheden in de ontwikkeling tijdig worden gesignaleerd en opgepakt. Tijdige signalering maakt het mogelijk om advies en hulp in te schakelen, waardoor de nadelige gevolgen zo beperkt mogelijk blijven. Bij het signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling, doorlopen de pedagogisch medewerkers een aantal stappen die in het pedagogisch beleidsplan zijn terug te vinden.

Hoofdstuk 3: Thuibij informatie voor ouder en kind

3.1 Stamgroepen

3.1.1 Stamgroep

Thuibij werkt met stamgroepen. Om de continuïteit voor de kinderen te waarborgen heeft elke stamgroep een eigen ruimte. Gedurende de week maakt een kind gebruik van maximaal twee groepsruimtes. Wij werken bij Thuibij met 'horizontale' groepen, waarmee voor de baby/dreumesgroepen wordt bedoeld dat alleen kinderen van 10 weken tot 2 jaar op deze groepen zitten. Dat heeft wat ons betreft een aantal voordelen:

- Verzorging gericht op de leeftijd van het kind.
- Activiteiten gericht op de leeftijd / belevingswereld het kind.
- Groepsruimte ingericht naar de behoeften van de leeftijdsgroep.
- Dus uitdagingen op de leeftijd afgestemd.
- Meer rust voor elke leeftijdsgroep (dan als 0-4 door elkaar speelt, verzorgd wordt, ...)
- Stellen van regels en bieden van structuur is makkelijker dan bij 0-4 door elkaar.
- Meer emotionele veiligheid en geborgenheid, doordat de kinderen met leeftijdsgenootjes zitten.
- De pedagogisch medewerker kan zich volledig richten / concentreren op de leeftijdsgroep.

Locatie de Matrijs

Julianaweg 11a
2141 CM Kortenhoef
LRK: 324.709.845

Groep:	Leeftijd kinderen	Maximum aantal kinderen	Aantal beroepskrachten
Tuilmeltjes	0 tot 2 jaar	12	3
Stampertjes	0 tot 2 jaar	12	3

De groepsruimten zijn zodanig ingericht dat kinderen op een veilige manier kunnen spelen en ontdekken. De indeling van de groepsruimten biedt kinderen de mogelijkheid om zelf keuzes te maken. Er zijn hoekjes gecreëerd zodat kinderen in kleine groepjes of alleen kunnen spelen. De kinderen kunnen al naar gelang hun ontwikkeling en belangstelling gebruik maken van de verschillende hoekjes.

Baby/dreumes groep.

In elke baby/dreumes groepsruimte staat een hoge box waaronder de kinderen heerlijk kunnen wegkruipen, verstoppertjes en bijvoorbeeld kiekeboe spelen. In de groep spelen de kinderen veel op de grond. Op deze manier hebben ze de ruimte om te bewegen en te ontdekken. Ook staat op beide groepen een lage kast met speelgoed wat toegankelijk is voor de allerkleinsten.

Speelhal/Entree

Op het kinderdagverblijf is er een centrale hal. Hier staat een speelhuisje, glijbaan, box, bank, boekenkast en veel speelgoed. Deze ruimte wordt 's ochtend en 's middags gebruikt voor gezamenlijke ruimte voor brengen en halen. De ruimte wordt ook gebruikt als extra gebruikruimte. Hier is meer ruimte voor kringspelletjes, gymspelletjes, rollenspelen, dansen en kan eventueel gebruikt worden om iets te kijken, bijvoorbeeld het Sinterklaasjournaal.

Slaapruijnte

Elke baby-dreumesgroepsruimte heeft aangrenzend, benaderbaar vanuit de groep, een eigen slaapkamertje waar de allerkleinste slapen. De peutergroepen hebben een slaapkamer naast hun groep. In totaal dus 4 slaapkamertjes waar de kinderen in alle rust hun slaapje kunnen doen. In de slaapkamers maken we gebruik van stapelbedjes. De bedjes zijn gecertificeerd en worden jaarlijks gecontroleerd op veiligheid. De pedagogisch medewerkers begeleiden de kinderen ten allen tijden met het naar bed gaan en het uit bed halen.

Sanitaire ruimte

Elke groep heeft een eigen commode waar zij de kinderen kunnen verschonen. Onder de commodes zitten verrijdbare trappen, zodat de grote kinderen zelf de commode op kunnen klimmen. Dit stimuleert de zelfstandigheid en de motoriek van het kind. Natuurlijk gebeurt dit altijd onder het toezien van

een pedagogisch medewerker. De kinderen hebben ieder een eigen bakje met naam waar de luiers, schone kleren, speen en knuffel in liggen.

Keuken

De zeer ruime keuken is centraal gelegen in het pand. De keuken wordt amper gebruikt. In de keuken staat alles buiten het bereik van de kinderen, zoals waterkoker, messen, magnetron. De kinderen weten dat zij niet in de keuken mogen komen als er geen PM'er bij is. De kinderen gaan door de keuken naar buiten. In de keuken staan ook de laarsjes die de kinderen aan kunnen doen als het buiten niet zulk lekker weer is.

Buitenruimte

We streven regelmatig naar buiten te gaan waar de kinderen keuze hebben uit verschillende speelmogelijkheden en materialen. Wij hebben aan de achterkant een grote echte tuin met tegels en een groot oppervlakte met gras, waar de kinderen voldoende uitdaging vinden. Er staat een tankstation, een kruipbuis, een heksenhuis en een bushalte. De kinderen kunnen rondfietsen, maar ook op het gras spelen. In de schuur staan heel veel materialen om buiten mee te spelen. Aan de muur hangt een uittrekbare waterslang, waar we ook heel veel leuke dingen mee kunnen doen en materialen voor hebben. De buitenruimte is midden in een woonwijk en omsloten door een hek. Kinderen kunnen de speelplaats niet zelfstandig verlaten. De poort is ten allen tijden gesloten. Er wordt bij de dagopvang onder begeleiding buiten gespeeld.

3.1.2 Verlaten van de basisgroep

Het is mogelijk voor de kinderen om de eigen stamgroep te verlaten voor een activiteiten. Bij Thuibij erkennen wij een aantal situaties waarin de kinderen de eigen stamgroep kunnen verlaten:

1. Tijdens buitenspelen. Buitenspelen is een heerlijke activiteit voor de kinderen, ze kunnen rennen, ontdekken en hun energie kwijt. Thuibij beschikt over een eigen buitenspeelruimte die is ingericht voor de kinderen. De pedagogisch medewerker spelen samen met de kinderen buiten. Voor het buitenspelen houden de pedagogisch medewerkers de werkafspraken zoals beschreven in het beleid veiligheid en gezondheid aan.
2. Tijdens het open deuren beleid. Het open deuren beleid houdt letterlijk in dat de deuren tussen de groepen 'open' zijn, waardoor kinderen zelf kunnen kiezen in welke ruimte zij willen spelen. De kinderen gaan regelmatig bij elkaar op de groepen spelen, waardoor ze vertrouwd zijn met elkaar, de medewerkers en de verschillende groepen. Bij het samenvoegen van groepen kijken wij naar de emotionele veiligheid van de kinderen.

Aan het open deuren beleid zijn wel enkele regels verbonden, namelijk:

Tijdens open deuren beleid:

Bij Thuibij wordt per dag open deuren beleid aangeboden. Het open deuren beleid wordt aangeboden tijdens vrij spel momenten. Een belangrijk uitgangspunt is dat kinderen ten alle tijden op de eigen groep eten en slapen, om deze reden zijn er slechts gezette tijden waarom het open deuren beleid wordt aangeboden

BKR tijdens open deuren beleid:

Wanneer de kinderen tijdens het open deuren beleid de eigen stamgroep verlaten, wordt de maximale omvang van de basisgroep tijdelijk losgelaten. Wel blijft het aantal kinderen per pedagogisch medewerker van kracht, toegepast op het aantal aanwezige kinderen per originele stamgroep. De kinderen kunnen tijdens het open deuren beleid, afhankelijk van de dag en de mogelijkheden, de andere babygroep op of buiten op de buitenspeelruimte.

Emotionele veiligheid waarborgen tijdens het open deuren beleid:

Tijdens het open deuren beleid is het van belang om het welzijn van alle kinderen in de gaten te houden. Alle kinderen, ook de kinderen die op de eigen groep blijven spelen, dienen zich prettig te voelen bij het open deuren beleid. Een overweging om het open deuren beleid niet aan te bieden is bijvoorbeeld als er wenkinderen zijn, die de overgang van thuis naar de opvang erg lastig vinden. Indien het open deuren beleid wordt aangeboden maar de pedagogisch medewerker opmerkt dat de emotionele veiligheid van kinderen hierdoor minder gewaarborgd kan worden zal zij het open deuren beleid in overleg met de pedagogisch medewerkers en de kinderen vroegtijdig afbreken.

Activiteiten buiten de stamgroep:

De pedagogisch medewerkers bieden ook soms activiteiten buiten de stamgroep aan, buiten of op de andere groep. Voor onze kinderen zijn dit bekende plekken, waar ze zich ook vertrouwd voelen. We kunnen bijvoorbeeld in de middenruimte met kussens gaan spelen, op de andere groep (altijd in hetzelfde gebouw) met de andere kinderen gaan spelen of buiten op ons speelterrein onze energie kwijt. Bij elke beoogde activiteit is het blijven voldoen aan de beroepskracht-kind-ratio maatgevend en wordt er altijd gezorgd voor vaste gezichten. De kinderen zijn op de verschillende groepen al snel vertrouwd, omdat we sowieso regelmatig bij elkaar op gelijkwaardige groepen kijken. Tevens openen en sluiten wij dagelijks in onze centrale ruimte, waar de kinderen al elkaar en de verschillende pedagogisch medewerkers zien. Verlaten wij de stamgroep om op een andere plek spelen dan worden deze kinderen door een pedagogisch medewerker hierin begeleid. De kinderen wachten bij de uitgang van de stamgroep en worden begeleid naar het eindpunt.

3.1.3 Samenvoegen

Bij Thuibij kan het voorkomen dat groepen samen worden gevoegd. Uitgangspunt is dat de stamgroep een vaste groep is, waarbij van tevoren bekend is welke dit is (en welke beroepskrachten hierbij horen). Dit betekent dat het niet is toegestaan om dagelijks te bepalen hoe de groepen worden ingedeeld, aan de hand van het aantal aanwezige kinderen. Samenvoegen betekent tevens dat de gehele groep samenvoegen, en niet delen van de stamgroep.

Er zijn wettelijk toegestaan twee manieren om samen te voegen;

Structureel samenvoegen

Bij structureel samenvoegen wordt een ander samengestelde stamgroep gecreëerd, waardoor dit wel binnen de regelgeving kan plaatsvinden. Dit is wel toegestaan. Dit is bijvoorbeeld het geval als er op bepaalde dagen structureel minder kinderen worden geplaatst, en er sprake is van een minder aantal groepen dan op de overige dagen. Zo kan het zijn dat een kind als stamgroep de 'A' heeft, maar op woensdag minder kinderen geplaatst worden dat de stamgroep 'B' en de stamgroep 'A' samen één groep. Dit betekent dat er een kind op een ander stamgroep wordt opgevangen. Ouders dienen een schriftelijke toestemming te geven indien er sprake is van structureel samenvoegen.

Structureel samenvoegen bij Thuibij:

Bij Thuibij wordt op de volgende momenten structureel samengevoegd:

1. Bij start van de dag, van 07:30 tot 08:15 uur, voegen wij samen in de centrale hal
2. Aan het einde van de dag, van 17:30 tot 18:15 uur, voegen wij tevens samen in de centrale hal.

Wij voegen groepen alleen samen als we inschatten dat dit voor de kinderen geen probleem is (of zelfs leuker) en na afstemming met de verzorgers. Een kind maakt gedurende de week, maximaal van twee stamgroepen gebruik.

Incidenteel samenvoegen bij Thuibij:

De pedagogisch medewerkers bieden ook soms activiteiten buiten de stamgroep aan, buiten of op de andere groep. Voor onze kinderen zijn dit bekende plekken, waar ze zich ook vertrouwd voelen. We kunnen bijvoorbeeld in de middenruimte met kussens gaan spelen, op de andere groep (altijd in hetzelfde gebouw) met de andere kinderen gaan spelen of buiten op ons speelterrein onze energie kwijt. Bij elke beoogde activiteit is het blijven voldoen aan de beroepskracht-kind-ratio maatgevend en wordt er altijd gezorgd voor vaste gezichten. De kinderen zijn op de verschillende groepen al snel vertrouwd, omdat we sowieso regelmatig bij elkaar op gelijkwaardige groepen kijken. Verlaten wij de stamgroep om op een andere plek te spelen dan worden deze kinderen door een pedagogisch medewerker hierin begeleid. De kinderen wachten bij de uitgang van de stamgroep en worden begeleid naar het eindpunt.

Indien Thuibij samenvoegt, structureel of incidenteel behoren ouders hiervoor vooraf schriftelijke toestemming te geven. Bij de intake zal er schriftelijke toestemming worden gevraagd aan alle ouders voor het structureel samenvoegen. Daarnaast wordt er een aparte schriftelijke toestemming gevraagd voor de diverse momenten waarbij incidenteel wordt samengevoegd. Voor het samenvoegen aan dagranden wordt geen schriftelijke toestemming gevraagd. De dagranden worden beschouwd als werkwijze, er wordt in de praktijk samengevoegd op de dagranden zoals beschreven in het pedagogisch beleidsplan. Ouders worden hier tevens van op de hoogte gesteld tijdens de intake. Doordat ouders vooraf op de hoogte worden gesteld op welke wijze er wordt samengevoegd kunnen de ouders en pedagogisch medewerkers de kinderen voorbereiden op het samenvoegen.

3.2 Dagindeling

3.2.1 Dagindeling Babygroepen

Op babygroepen hebben de kinderen hun eigen eet-, slaap- en speelritme. In overleg met de verzorgers houden we zoveel mogelijk rekening met het eigen ritme van elke baby en dreumes. Kinderen krijgen de fles volgens hun eigen schema en gaan volgens hun eigen slaapritme naar bed. Bij alle kinderen wordt rekening gehouden met de persoonlijke behoeften. Naar mate kinderen ouder worden, wordt gewerkt naar een dagindeling die voor ieder kind gelijk is.

Tijd	Activiteit
07:30 - 09:30	Kinderen worden gebracht & er wordt vrij gespeeld.
09:30 - 11:00	Drinken en een koekje, activiteit of spelen.
11:00 - 11:15	Verschoonronde
11:15 - 12:00	Broodje eten en melk drinken
12:00 - 14:20	Slapen voor oudere kinderen / vrij spelen
14:20 - 14:45	Verschoonronde
14:45 - 16:30	Fruitronde, drinken, spelen.
16:30 - 16:45	Laatste verschoonronde
16:30 - 18:15	Soepstengel/cracker en eventueel wat drinken. Kinderen worden opgehaald.

Bovenstaande zijn richttijden. Eten en drinken doen we met zijn alle kinderen die wakker zijn en kunnen zitten aan tafel. Eventueel zitten de kinderen in een (verhoogde) wipstoel erbij. Dit is een sociale bezigheid. We zorgen voor interactie. Tussen de 'activiteiten' door wordt er gespeeld, met speelgoed afgestemd op deze leeftijd. Waar mogelijk helpen de kinderen met opruimen na iedere gezamenlijke activiteit voor er met iets nieuws begonnen wordt.

3.2.2 Halen / brengen

De verzorgers kunnen de Maxi-Cosi bij ons achterlaten als 's ochtends het kind wordt gebracht. In de gang staat een boeken-uitleen & vakken kast met vakken die speciaal bedoeld zijn om de Maxi-Cosi in op te ruimen. Dat is handig als het kind niet door dezelfde persoon wordt gebracht als gehaald.

Er zijn vaste breng- en haaltijden, dit om de rust op de groep zo min mogelijk te verstoren.

De brengtijden zijn: 07:30 - 09:00

De haaltijden zijn: 16:30 - 18:15

Wij gaan er van uit dat een van de verzorgers het kind brengt. Als iemand anders het kind brengt, vertrouwen wij erop dat het goed is. Komt er iemand anders dan een van de verzorgers het kind halen en wij zijn daarvan niet op de hoogte, dan krijgt deze het kind niet mee. Hoe goed wij deze persoon ook kennen. Wij hebben de verantwoordelijkheid om het kind aan de verzorgers veilig terug te geven. Wij zullen dan eerst contact opnemen met de verzorgers om te controleren dat het klopt dat deze persoon het kind op komt halen. Komt iemand anders dan de verzorgers brengen en meldt deze persoon dat hij ook het kind weer komt halen, dan zullen wij dit tussendoor controleren door contact op te nemen met de verzorgers.

Verzorgers mogen het kind brengen en halen tijdens haal- en brengtijden. Wil een ouder later of eerder komen, dan vragen wij dit even door te geven, zodat wij hier rekening mee kunnen houden met ons dagprogramma en er eventueel voor kunnen zorgen dat het kind klaar is om opgehaald te worden.

Hoofdstuk 4: Wet kinderopvang

4.1 Drie uren regeling

Op een aantal vastgestelde momenten op de dag mag er worden afgeweken van het beroeps kind ratio. Dit betekent dat er tijdelijk minder pedagogisch medewerkers ingezet mogen worden waarbij in ieder geval minimaal de helft van het aantal benodigde pedagogisch medewerkers aanwezig dient te zijn.

Bij een openingstijd van 10 uur of langer mag er maximaal drie uur worden afgeweken van het BKR, de zogeheten drie uren regeling. De regeling treedt in werking zodra een pedagogisch medewerkers meer dan het toegestane aantal kinderen in haar eentje opvangt. In het kind planning wordt bijgehouden wanneer kinderen binnenkomen en wanneer zij naar huis gaan, hierdoor wordt inzichtelijk gemaakt wanneer er van het BKR wordt afgeweken.

Als blijkt dat we meer dan drie uur af gaan wijken volgens de BKR op een dag (incl. de pauzes), wordt het rooster incidenteel of structureel aangepast, naar gelang de situatie.

Op het moment dat de drie-urenregeling in werking is getreden en er slechts één PM'er in het pand is, zorgen we er altijd voor een tweede volwassene die aanwezig is in het pand bv een stagiaire (18+) of de leidinggevende.

Tijdens onderstaande tijden wordt er mogelijk afgeweken van de BKR, de kinderopvang is geopend van 7:30-18:15.

Dag	Afwijken ochtend	Afwijken middag	Afwijken avond
Maandag	08:00 – 08:45	13:00 – 14:30	17:00 – 17:45
Dinsdag	08:00 – 08:45	13:00 – 14:30	17:00 – 17:45
Woensdag	08:00 – 08:45	13:00 – 14:30	17:00 – 17:45
Donderdag	08:00 – 08:45	13:00 – 14:30	17:00 – 17:45
Vrijdag	08:00 – 08:45	13:00 – 14:30	17:00 – 17:45

De drie uren regeling jaarlijks geëvalueerd en indien nodig (in overleg met de OC) aangepast. Indien de regeling wordt aangepast worden ouders ten alle tijden doormiddel van een nieuwsbrief op de hoogte gesteld van de vernieuwde regeling.

4.2 Beroepskracht kind ratio

De Pedagogisch medewerker-Kind-Ratio betreft de verhouding tussen het aantal PM'ers dat ten minste ingezet moet worden bij een bepaald aantal gelijktijdig aanwezige kinderen in een bepaalde leeftijdsgroep. Deze ratio is vastgelegd in de Regeling kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen. Voor het bepalen van de BKR maken wij altijd gebruik van de online rekentool (<http://1ratio.nl>). Aan de hand hiervan wordt een dienstrooster opgesteld, zodat er altijd voldoende pedagogisch medewerker op de groep aanwezig zijn.

Bij een volledige bezetting ziet het beroepskracht kind ratio er als volgt uit bij Thuibij:

Groep:	Maximum aantal kinderen:	Aantal beroepskrachten:
Tuimeltjes (0-2 jaar)	12	3
Stampertjes (0-2 jaar)	12	3